

A. LINTS, E. ETVERK

MATEMAATIKA TÖÖVIHIK

III KLASSILE

1. VIHIK

KIRJASTUS „VALGUS“

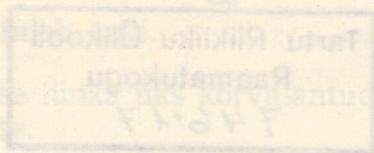
74617

A. LINTS, E. ETVERK

MATEMAATIKA TÕÕVIHIK

III KLASSILE

1. VIHIK

KIRJASTUS „VALGUS“
TALLINN 1969

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

74617

ARHIIVKOC

KAS ÕIGE VÕI VÄÄR?

1. Kirjuta iga lause järel, kas ta on õige või väär.

Septembrikuus on 30 päeva. ....

Õöpäevas on 24 tundi. ....

Aastas on 10 kuud. ....

Talve järel tuleb suvi. ....

2. Kirjuta igasse lünka üks kõrvalantud sõnadest nii, et saaksid õige lause.

Päike tõuseb ..... päeval

ja loojub ..... öösel

Tähed paistavad ..... hommikul

Kuu paistab mõnikord ka ..... öhtul

3. Kirjuta igasse lünka üks kõrvalantud sõnadest nii, et igal lausel oleks mõte.

Mees läks ....., ehitas ....., katuse kinni

tõrvas ..... ära. Lind ..... maja metsa

katusele. Nokk jäi ..... lahti saba

Tõmbas noka ....., ... jäi lendas

kinni.

4. Kirjuta igasse lünka üks sõnadest «kass», «koer», «hobune» nii, et saaksid õige lause:

..... on suurem kui ....., kuid väiksem kui .....

Hinnakiri.

Pliiats	2 kop.
Sulepea	6 kop.
Pliiatsiteritaja	18 kop.
Väike joonistusvihik	5 kop.
Suur „	8 kop.
Kaustik	15 kop.
Pinal	16 kop.
Kirjaplokk	28 kop.
Värvipliiatsid	25 kop.

5. Aare ostis pliiatsiteritaja, 6 pliiatsit ja kirjaploki. Mitu kopikat maksid kõik need asjad kokku?

6. Mitu kopikat tuleb maksta kokku 2 kaustiku, 3 sulepea ja 8 pliiatsi eest?

7. Mitu kopikat saab rublast tagasi, kui ostetakse pliiatsiteritaja, pinal ja kirjaplokk?

8. Kas on õige, et värvipliiatsid ja väike joonistusvihik maksavad kokku niisama palju kui 5 sulepead?

9. $5 + 8 + 6 + 7 = \underline{\hspace{2cm}}$ $38 - 9 - 7 - 8 = \underline{\hspace{2cm}}$
 $3 + 9 + 7 + 5 = \underline{\hspace{2cm}}$ $94 - 5 - 8 - 9 = \underline{\hspace{2cm}}$
 $2 + 7 + 8 + 6 = \underline{\hspace{2cm}}$ $47 - 8 - 6 - 9 = \underline{\hspace{2cm}}$
 $9 + 5 + 7 + 2 = \underline{\hspace{2cm}}$ $74 - 5 - 6 - 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

10. $15 + 6 - 4 + 38 = \underline{\hspace{2cm}}$ $6 + 7 + 9 - 22 = \underline{\hspace{2cm}}$
 $42 - 7 + 8 - 17 = \underline{\hspace{2cm}}$ $51 - 6 + 7 + 15 = \underline{\hspace{2cm}}$

11.

5	9	7	8	6	7	6	5	6
7	8	9	9	7	8	5	8	7
8	7	6	9	4	8	9	4	5
9	6	8	7	9	9	8	7	8
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

12. $91 - 5 - 8 = \underline{\hspace{2cm}}$ $79 - 5 - 8 = \underline{\hspace{2cm}}$ $54 - 6 - 8 = \underline{\hspace{2cm}}$
 $42 - 8 - 7 = \underline{\hspace{2cm}}$ $57 - 8 - 5 = \underline{\hspace{2cm}}$ $67 - 9 - 6 = \underline{\hspace{2cm}}$
 $78 - 9 - 5 = \underline{\hspace{2cm}}$ $99 - 4 - 7 = \underline{\hspace{2cm}}$ $60 - 6 - 8 = \underline{\hspace{2cm}}$
 $29 - 7 - 9 = \underline{\hspace{2cm}}$ $31 - 3 - 8 = \underline{\hspace{2cm}}$ $98 - 5 - 9 = \underline{\hspace{2cm}}$

13.

6	7	8	8	5	8	4	7	8
9	6	9	4	9	8	7	9	3
7	9	6	9	6	8	9	7	6
7	7	8	7	9	6	8	9	7
8	9	7	6	5	7	4	6	9
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

14. $6 + 15 - 8 + 7 = \dots$ $5 + 27 - 8 + 16 = \dots$
 $11 - 7 + 9 - 5 = \dots$ $9 + 16 + 7 - 4 = \dots$
 $7 + 6 - 9 + 19 = \dots$ $17 + 6 - 9 + 12 = \dots$
 $13 - 8 + 17 - 6 = \dots$ $23 + 5 + 8 - 15 = \dots$

15. Viiu ostis 3 suurt joonistusvihikut, 5 pliiatsit ja pinali. Ta andis kassasse kolm 20-kopikalist. Kui palju ta sai tagasi?

.....

.....

VÖRDUS JA VÖRRATUS.

1. Kirjuta matemaatiliste märkide abil järgmised laused.

Ühes meetris on sada sentimeetrit. ....

Seitsme ja kaheksa korrutis võrdub viiekümne ja kuue summaga. ....

Üheksa ja nelja korrutis on suurem kui kolmkümmend. ....

Kümne ja viie jagatis on väiksem kui kümne ja viie vahe. ....

2. Kirjuta iga võrduse ja võrratuse juurde, kas ta on õige või väär.

$4 \cdot 8 = 5 \cdot 7$ ..... $8 + 7 > 3 \cdot 5$ .....

$2 \cdot 19 = 38$ ..... $2 + 16 < 2 \cdot 16$ .....

$17 + 8 = 5 \cdot 5$ ..... $4 - 2 < 4 + 2$ .....

$9 + 0 = 9 - 0$ ..... $15 + 17 > 13 + 19$ .....

3. Kirjuta lünka niisugune arv, et saaksid õige võrduse.

$19 + 7 = \dots\dots\dots$

$38 - 9 = \dots\dots\dots$

$28 + \dots\dots\dots = 37$

$45 - \dots\dots\dots = 39$

$6 \cdot 9 = \dots\dots\dots$

$48 : 6 = \dots\dots\dots$

$\dots\dots\dots \cdot 8 = 56$

$32 : \dots\dots\dots = 8$

$\dots\dots\dots + 8 = 26$

$\dots\dots\dots : 7 = 9$

4. Kasutades arve 8, 9 ja 17 koosta neli õiget võrdust.

---

5. Kirjuta, missugused järgmistest lausetest on õiged, missugused väärad.

$15 - 9 = 7 \dots\dots\dots$

$17 - 8 > 9 \dots\dots\dots$

$9 - 18 = 9 \dots\dots\dots$

$8 + 5 = 13 \dots\dots\dots$

$14 - 6 = 8 \dots\dots\dots$

$7 + 13 = 6 \dots\dots\dots$

$8 + 7 < 14 \dots\dots\dots$

$9 + 6 > 14 \dots\dots\dots$

6. Kirjuta ruudu sisse märk $=$, $>$ või $<$ nii, et saaksime õige lause.

$15 - 6 \boxed{} 9$

$7 + 9 \boxed{} 17$

$15 \boxed{} 8 + 8$

$14 - 8 \boxed{} 7$

$18 \boxed{} 9 - 2$

$7 \boxed{} 13 - 6$

$8 + 5 \boxed{} 15$

$13 \boxed{} 6 + 7$

$15 - 6 \boxed{} 9$

7. Kirjuta ruudu sisse niisugune märk, et lause oleks õige.

$15 \square 9 + 6$

$6 + 12 \square 24 - 6$

$15 - 9 \square 8 + 4$

$21 - 9 \square 23 - 12$

$7 + 6 \square 13$

$18 + 7 \square 34 - 7$

8. Kirjuta ruudu sisse märk $=$, $>$ või $<$ nii, et saaksime õige lause.

$7 \cdot 12 \square 8 \cdot 11$

$4 \cdot 23 \square 92$

$65 : 5 \square 72 : 6$

$3 \cdot 29 \square 90$

$19 \cdot 3 \square 3 \cdot 19$

$100 \square 28 \cdot 3$

9. Missugused järgmistest võrratustest on õiged, missugused väärad?

$99 > 100$

$45 < 44$

$50 > 49$

$56 > 64$

$68 < 86$

$100 > 10$

10. Kirjuta ruudu sisse märk $>$, $<$ või $=$ nii, et saaksime õige võrduse või võrratuse.

$57 \square 75$

$15 \square 51$

$11 \square 1$

$79 \square 81$

$10 \square 10$

$100 \square 99$

11. Missugused arvud võime panna tähe x asemele, et saaksime õige võrratuse?

$$x < 6; \quad 0, 1, \quad \dots$$

$$x < 3; \quad \dots$$

12. Kirjuta punktide asemele niisugune number, et saaksime õige võrratuse.

$$51 > 5 \quad \dots \quad \dots \quad 7 < 27 \quad \dots \quad 24 > \quad \dots \quad 4$$

$$4 \quad \dots \quad < 41 \quad \dots \quad 26 > \quad \dots \quad 6 \quad \dots \quad 3 < 23$$

13. Kirjuta punktide asemele niisugune arv, et saaksime õige võrduse.

$$1 \text{ m} = \quad \dots \quad \text{dm} \quad \quad 1 \text{ m} = \quad \dots \quad \text{cm} \quad \quad 1 \text{ dm} = \quad \dots \quad \text{cm}$$

$$1 \text{ t.} = \quad \dots \quad \text{min.}$$

HULK.

1. Missuguseid hulki sa näed õpikus leheküljel 7 oleval pildil? Mitu elementi on igas hulgas?

Puude hulk; elemente on 4

..... hulk; elemente on .....

..... hulk; elemente on .....

..... hulk; elemente on .....

..... hulk; elemente on .....

2. Märgi järgmised hulgad:

arvust 5 väiksemate arvude hulk $A = \{0, 1, 2, 3, 4\}$

18 ja 23 vahel asuvate arvude hulk $B = \dots\dots\dots$

10 ja 15 vahel asuvate paarisarvude hulk $C = \dots\dots\dots$

5 ja 9 vahel asuvate paaritute arvude hulk $D = \dots\dots\dots$

Hulgas A on ..... elementi, hulgas B on ..... elementi,

hulgas C on ..... elementi, hulgas D on ..... elementi.

3. Kasutades suurt trükitähte ja loogelisi sulgusid, kirjuta:

a) ühekohaliste paaritute arvude hulk: $\dots\dots\dots$

b) 20-st väiksemate 4-ga jaguvate arvude hulk: $\dots\dots\dots$

c) 5-ga jaguvate kahekohaliste arvude hulk: $\dots\dots\dots$

d) kahe ühesuguse numbriga kirjutatud arvude hulk: $\dots\dots\dots$

4. Kirjuta:

a) 8 ja 9 vahel asuvate arvude hulk: $\dots\dots\dots$

b) 15 ja 17 vahel asuvate paaritute arvude hulk: $\dots\dots\dots$

c) 0 ja 5 vahel asuvate arvude hulk: $\dots\dots\dots$

d) 9 ja 11 vahel asuvate arvude hulk: $\dots\dots\dots$

5. Kirjuta:

a) arvu 8 tegurite hulk: .....

b) arvust 1 väiksemate arvude hulk: .....

c) arvust 1 suuremate ühekohaliste arvude hulk: .....

d) 0-ga lõppevate kahekohaliste arvude hulk: .....

6. Leia sobiv nimetus järgmistele hulkadele:

$A = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9\}$

$B = \{1, 3, 5, 7, 9\}$

$C = \{0, 2, 4, 6, 8\}$

$D = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$

7. a) 95 ja 100 vahel asuvate arvude hulk on

b) Tähega n algavate nädalapäevade hulk on

c) 89 ja 91 vahel asuvate arvude hulk on

d) 4-ga jaguvate ühekohaliste arvude hulk on

8. a) 5-ga lõppevate 50-st väiksemate arvude hulk on .....
- b) 3-ga lõppevate 50-st suuremate kahekohaliste arvude hulk on .....
- c) 80 ja 90 vahel asuvate paaritute arvude hulk on .....
- d) 89 ja 99 vahel asuvate paarisarvude hulk on .....

MUUTUJA.

1. Leia neli sõna, millega võiks täita lünka lauses «Minu koolikotis on .....».
....., ..., ..., ...
2. Leia viis sõna, millega sobib täita lünka lauses «Kooli einelauast saab osta .....».
....., ..., ..., ..., ...
3. Lünka koht lauses märgitakse sageli tähega, näiteks: «Jaanil tuli x õnge otsa». Tõmba joon alla neile sõnadele, mis võib panna tähe x asemele:
särp, elevant, päike, kiisk, hunt, luts.
4. Kirjuta, mitu tundi on sul koolis:
esmaspäeval ....., teisipäeval .....,
kolmapäeval ....., neljapäeval .....,
reedel ....., laupäeval .....

Lahenda see ülesanne, kui muutuja m väärtuste hulk on $\{2, 5, 7, 10\}$.

.....
.....

9. Pioneerirühmas on 15 poissi ja x tüdrukut. Mitu pioneeri on selles rühmas? .....

Lahenda ülesanne, kui muutuja x väärtuste hulk on $\{12, 18, 17, 16\}$.

.....
.....

10. Muutuja x väärtuste hulk on $\{2, 4, 6, 8\}$. Asenda x võrduses $18 - x = 12$ järgemööda tema antud väärtustega ja otsusta, kas saadud võrdus on õige või väär. Kui ta on väär, siis kirjuta märgi $=$ asemele märk $\neq$. Kirjuta nii:

$x = 2$; $18 - 2 \neq 12$, sest $18 - 2 = 16$ ja $16 \neq 12$

$x = 4$; ....., sest ..... ja .....

$x = 6$; ....., sest ..... ja .....

$x = 8$; ....., sest ..... ja .....

11. Muutuja a väärtuste hulk on $\{3, 7, 12, 15\}$. Asenda a võrduses $a + 17 = 24$ järgemööda tema antud väärtustega ja otsusta, kas saadud võrdus on õige või väär. Kirjuta nagu eelmises ülesandes.

$a = 3$; $3 + 17$ ..... 25, sest ..... ja .....

-
-
12. Muutuja u väärtuste hulk on $\{0, 1, 2, 3, 4\}$. Asenda u võrratuses $u + 1 < 4$ järgemööda tema antud väärtustega ja otsusta, kas saadud võrratus on õige või väär. Kirjuta nii:

$u = 0$; $0 + 1 < 4$ on õige, sest $0 + 1 = 1$ ja $1 < 4$

$u = 1$; $1 + 1 < 4$ on ....., sest ..... ja .....

$u = 2$; .....

---

13. Kirjuta arvude hulgast $\{57, 38, 49, 72, 83, 26\}$ välja need, millega muutujat x asendades võrratus $x < 53$ osutub õigeks.
-
-

14. Kirjuta arvude hulgast $\{47, 86, 91, 95, 38\}$ välja need, millega muutujat a asendades võrratus $a + 8 < 98$ osutub õigeks.
-
-

15. Kirjuta arvude hulgast $\{2, 4, 6, 8, 10\}$ välja need, millega muutujat z asendades võrdus $24 - z = 16$ on õige.
-
-

16. Tõmba joon alla neile võrdustele, mis osutuvad õigeks, kui muutuja m asendada arvuga 12.

$38 + m = 60$

$48 : 4 = m$

$6 \cdot m = 72$

$3 \cdot m - 4 = 32$

$60 : m = 6$

$47 - m = 25$

$16 + 2 \cdot m = 40$

$25 - m : 2 = 19$

$12 + m = 2 \cdot m$

17. Kirjuta välja muutuja kõik need väärtused, mille puhul võrratus on õige.

$x < 5$ .....

$3 < x < 6$ .....

$x < 7$ .....

$19 < x < 23$ .....

$x < 4$ .....

$0 < x < 4$ .....

18. Kirjuta kolm muutuja väärtust, mille puhul võrratus on õige.

1) $x < 75$ .....

3) $m > 39$ .....

2) $y > 89$ .....

4) $n < 90$ .....

19. Leia kolm muutuja väärtust, mille puhul võrratus on õige.

1) $x - 5 > 12$ .....

2) $y + 3 < 6$ .....

20. Leia muutuja kõik väärtused, mille puhul võrratus on õige.

1) $x + x < 2$; $x =$ .....

2) $5 - x > 4$; $x =$ .....

3) $6 \cdot x < 6$; $x =$ .....

4) $x \cdot x < 1$; $x =$ .....

21. Õpilane loeb tunnis 12 lehekülge. Ta laenas sõbralt raamatu, milles on 84 lehekülge. Kas ta jõuab raamatu läbi lugeda

3 tunniga? .....

5 tunniga? .....

7 tunniga? .....

8 tunniga? .....

22. Kirjuta matemaatiliste märkide abil lause: pliiatsi pikkus p on suurem kui 16 cm, kuid väiksem kui 17 cm.

23. Auto toob iga koormaga lattu 5 tonni vilja. Mitu tonni vilja toob auto x koormaga?

Vastus. .... tonni.

Lahenda see ülesanne, kui

1) $x = 3$: ..... 2) $x = 7$: ..... 3) $x = 10$: .....

24. Leia muutuja a väärtused, mille puhul

1) $4a < 21$ .....

2) $7 < 3a < 17$ .....

3) $6 < a + 6 < 10$ .....

4) $2 < a - 3 < 7$ .....

25. Vello soovib osta piltpostkaarte, mis maksavad 6 kopikat tükk. Tal on kaasas 25 kopikat. Mitu kaarti võib Vello osta ja kui palju jääb tal iga ostu puhul raha üle?

Vello võib osta ühe kaardi, üle jääb siis ..... kop.

..... kaarti, üle jääb siis ..... kop.

26. Vello nägi uusi 4-kopikasi postmarke. Ta arvutas ja leidis, et 7 margi ostmisel jääb tal raha üle, kuid 8 margi ostmiseks tal raha ei piisa. Kui palju võis Vellol olla raha kaasas?

LIITMINE JA LAHUTAMINE

1. Võrduses $9 + 5 = 14$ on arvude 9 ja 5 nimetuseks .....,
....., arvu 14 nimetuseks .....
2. Kirjuta, kuidas nimetatakse arve järgmises võrduses:

$$9 + 8 = 17$$

3. Liidetavate järjekorra muutmisel ..... ei muutu.

Et $19 + 6 = 25$, siis ka $6 + 19 =$ .....

Et $27 + 5 =$ ..... siis ka $5 + 27 =$ .....

Et $0 + 7 =$ ..... siis ka $7 + 0 =$ .....

4. Leia järgmised summad:

$9 + 3 =$ ..... $16 + 8 =$ ..... $16 + 25 =$ .....

$7 + 6 =$ ..... $28 + 4 =$ ..... $28 + 13 =$ .....

$8 + 9 =$ ..... $19 + 9 =$ ..... $37 + 24 =$ .....

$5 + 8 =$ ..... $33 + 9 =$ ..... $69 + 25 =$ .....

5. $23 + 38 + 16 = \dots\dots\dots$ $37 + 15 + 29 = \dots\dots\dots$
 $46 + 18 + 27 = \dots\dots\dots$ $33 + 24 + 31 = \dots\dots\dots$
 $25 + 37 + 26 = \dots\dots\dots$ $48 + 14 + 18 = \dots\dots\dots$
 $37 + 15 + 18 = \dots\dots\dots$ $25 + 19 + 37 = \dots\dots\dots$

6. Mitu rubla maksavad kokku 32-rublane talvemantel, 8-rublane ranits ja 27-rublane ülikond?

.....

7. $17 - 9 = 8$

Arv 17 on .....

Arv 9 on .....

Arv 8 on .....

8. Lahutamise on liitmise .....-tehe.

Et $9 + 6 = 15$, siis $15 - 6 = \dots\dots\dots$

Et $7 + 5 = 12$, siis $12 - 5 = \dots\dots\dots$

9. Antud arvude summa leidmist nimetatakse arvude .....

.....

Antud summa ja ühe liidetava järgi teise liidetava leidmist nimetatakse .....

10. Vähendatav on 43, vähendaja on 27. Leia vahe.

.....

11. Leia järgmised vahed:

$25 - 18 = \dots\dots\dots$ $96 - 39 = \dots\dots\dots$ $51 - 42 = \dots\dots\dots$

$93 - 76 = \dots\dots\dots$ $92 - 18 = \dots\dots\dots$ $21 - 19 = \dots\dots\dots$

$90 - 48 = \dots\dots\dots$ $70 - 39 = \dots\dots\dots$ $83 - 28 = \dots\dots\dots$

$84 - 64 = \dots\dots\dots$ $59 - 36 = \dots\dots\dots$ $75 - 37 = \dots\dots\dots$

12. Sirjel oli 82 kopikat. Ta kulutas sellest ostudeks algul 35 kop. ja hiljem veel 22 kop. Pärast seda oli Sirjel veel järel .....

13. $83 - 26 - 38 = \dots\dots\dots$ $72 - 54 - 18 = \dots\dots\dots$

$92 - 34 - 29 = \dots\dots\dots$ $94 - 28 - 56 = \dots\dots\dots$

14. $27 + 35 = \dots\dots\dots$ $47 + 26 = \dots\dots\dots$ $53 + 27 = \dots\dots\dots$

$56 - 28 = \dots\dots\dots$ $62 - 45 = \dots\dots\dots$ $80 - 42 = \dots\dots\dots$

$78 + 15 = \dots\dots\dots$ $37 + 36 = \dots\dots\dots$ $36 + 55 = \dots\dots\dots$

$81 - 37 = \dots\dots\dots$ $72 - 24 = \dots\dots\dots$ $93 - 65 = \dots\dots\dots$

15. $17 + 27 = \dots\dots\dots$ $42 + 25 = \dots\dots\dots$ $68 + 17 = \dots\dots\dots$

$42 - 18 = \dots\dots\dots$ $53 - 34 = \dots\dots\dots$ $32 - 15 = \dots\dots\dots$

$34 + 47 = \dots\dots\dots$ $64 + 16 = \dots\dots\dots$ $47 + 38 = \dots\dots\dots$

$53 - 26 = \dots\dots\dots$ $71 - 45 = \dots\dots\dots$ $52 - 24 = \dots\dots\dots$

16. Leia muutuja väärtused, mille puhul võrratused on õiged.

$27 + a < 33$ $a = \dots\dots\dots$

$22 + b < 28$ $b = \dots\dots\dots$

$45 + c < 56 \quad c = \dots\dots\dots$

$99 > 95 + d \quad d = \dots\dots\dots$

$84 > 77 + e \quad e = \dots\dots\dots$

$28 > 19 + g \quad g = \dots\dots\dots$

17. Esimeses klassis on 38 õpilast, teises klassis on 5 õpilast rohkem. Mitu õpilast on nendes kahes klassis kokku?

.....

.....

18. Autobuss mahutab 70 inimest. Selles istub juba 32 ja seisab 29 reisijat. Mitu reisijat võib see autobuss veel peale võtta?

.....

.....

19. Liida kõrvalolevas ruudustikus igas suunas kõik arvud kolme-kaupa: vasakult paremale, ülalt alla ja nurgast nurka. Kirjuta tulemused iga rea kõrvale ja iga tulba alla ning võrdle neid omavahel. Mida märkad?

12	11	16
17	13	9
10	15	14

.....
.....
.....
.....
.....

20. Kirjuta allpool toodud ruudustiku tühjadesse ruutudesse puuduvad arvud nii, et igas suunas arve kolmekaupla liites saad ühe ja sama summa.

23	26	11
8	20	

	15	20
		21
		16

20		24
	23	
22		

20	26	32
	29	

21. $43 + 28 + 19 = \dots$ $56 + 38 - 67 = \dots$
 $37 - 16 + 27 = \dots$ $24 + 17 + 35 = \dots$
 $14 + 23 + 38 = \dots$ $81 - 13 + 25 = \dots$
 $92 - 75 + 56 = \dots$ $54 + 18 + 28 = \dots$
22. $56 - 28 + 64 = \dots$ $24 + 58 + 17 = \dots$
 $42 - 36 + 88 = \dots$ $63 - 26 + 58 = \dots$
 $18 + 25 + 37 = \dots$ $38 + 47 - 69 = \dots$
 $45 + 48 - 75 = \dots$ $14 + 18 + 25 = \dots$

ÖÖPÄEV, TUND, MINUT.

1. Üks ööpäev on ..... tundi;
 2 ööpäeva on $2 \cdot \dots = \dots$ tundi.
 3 ööpäeva on $3 \cdot \dots = \dots$ tundi.
2. Pool ehk ..... ööpäeva on $24 : \dots = \dots$ tundi.
 Veerand ehk ..... ööpäeva on ..... = ... tundi.
 Kolmandik ehk ..... ööpäeva on ..... = ... tundi.

3. Üks tund on ..... minutit;

pool tundi on ..... minutit;

veerand tundi on ..... minutit;

kolmandik tundi on ..... minutit.

4. Kirjuta tühjale kohale üks märkidest $>$, $<$, $=$ nii, et saaksid õige lause.

$\frac{1}{2}$ ööpäeva ..... 10 tundi;

$\frac{1}{5}$ tundi ..... 12 minutit;

$\frac{1}{6}$ ööpäeva ..... 4 tundi;

$\frac{1}{10}$ tundi ..... 10 minutit;

6 tundi ..... $\frac{1}{4}$ ööpäeva;

$\frac{1}{2}$ tundi ..... 20 minutit;

8 tundi ..... $\frac{1}{8}$ ööpäeva;

$\frac{1}{3}$ tundi ..... 25 minutit.

5. 1 ööpäev 5 tundi $=$ ..... tundi

2 ööpäeva 7 tundi $=$ ..... tundi

3 ööpäeva 10 tundi $=$ ..... tundi

1 tund 15 minutit $=$ ..... minutit

1 tund 37 minutit $=$ ..... minutit

Koolitund kestab ..... minutit.

KORRUTAMINE JA JAGAMINE.

1. Pilet kunstinäitusele maksab 10 kopikat. Arvuta liitmise teel ja korrutamise teel, kui palju maksab 6 piletit.

Liitmise teel: .....

Korrutamise teel: .....

2. Selgita liitmise abil, mida tähendavad järgmised korrutised, ja arvuta need korrutised:

$$4 \cdot 13 = \dots + \dots + \dots + \dots = \dots$$

$$5 \cdot 17 = \dots$$

$$8 \cdot 9 = \dots$$

3. Korrutamisel nimetame antud arve ..... ;
korrutamise tulemust nimetatakse .....

4. Arvuta korrutise $4 \cdot a$ väärtuste hulk, kui muutuva teguri a väärtuste hulk on $\{3, 5, 7, 9, 12\}$.

Kirjuta nii:

kui $a = 3$, siis $4 \cdot a = 4 \cdot 3 = \dots$

kui $a = 5$, siis .....

.....

.....

.....

Korrutise väärtuste hulk on $\{ \dots, \dots, \dots, \dots, \dots \}$.

5. Kirjaplokk maksab 31 kopikat ja märkmik 12 kopikat. Ema palus Lainet osta 2 kirjaplokki ja 3 märkmikku ning andis selleks rublase raha. Kas sellest rahast jätkub ostuks?

6. Võrduses $48 : 4 = 12$ arv 48 on _____, arv 4 on _____ ja arv 12 on _____.

7. Jagamine on _____ pöördtehe, see tähendab, jagamisel on antud kahe arvu _____ ja üks _____ ning otsitakse teist _____.

8. Kontrolli jagamist korrutamise abil.

$36 : 9 = \dots$, sest $\dots \cdot 9 = \dots$

$39 : 3 = \dots$, sest $\dots \cdot 3 = \dots$

$56 : 14 = \dots$, sest $\dots \cdot 14 = \dots$

$84 : 7 = \dots$, sest $\dots \cdot 7 = \dots$

$68 : 17 = \dots$, sest $\dots \cdot 17 = \dots$

9. Kui 42 ploomi jaotada võrdselt 6 lapse vahel, siis iga laps saab _____ ploomi.

10. Kui märkmik maksab 12 kopikat, siis 60 kopika eest saab _____ märkmikku.

11. Kui rongkäigus on igas reas 6 õpilast, siis klassi 42 õpilast moodustavad _____ rida.

12. Leia igas korrutises puuduv tegur.

$$4 \cdot 8 = 2 \cdot \dots \quad 6 \cdot 15 = 5 \cdot \dots \quad 3 \cdot 18 = 9 \cdot \dots$$

$$8 \cdot \dots = 4 \cdot 12 \quad 9 \cdot \dots = 6 \cdot 12 \quad 5 \cdot 15 = 3 \cdot \dots$$

$$5 \cdot \dots = 9 \cdot 5 \quad 8 \cdot \dots = 0 \cdot \dots \quad \dots \cdot 8 = 6 \cdot 16$$

13. $10 \cdot 2 = \dots \quad 2 \cdot 25 = \dots \quad 2 \cdot 9 = \dots \quad 2 \cdot 15 = \dots$

$$42 : 3 = \dots \quad 72 : 3 = \dots \quad 84 : 3 = \dots \quad 24 : 3 = \dots$$

$$2 \cdot 5 = \dots \quad 7 \cdot 2 = \dots \quad 3 \cdot 18 = \dots \quad 21 \cdot 3 = \dots$$

$$56 : 2 = \dots \quad 60 : 6 = \dots \quad 78 : 3 = \dots \quad 58 : 2 = \dots$$

14. Täida tabel.

a	b	c	$a \cdot b$	$a \cdot b + c$	$b \cdot c$	$a + b \cdot c$
7	8	9				
6	9	7				
8	7	6				
5	8	8				
9	6	5				

15. $3 \cdot 10 \cdot 2 = \dots \quad 4 \cdot 5 \cdot 2 = \dots \quad 3 \cdot 6 \cdot 2 = \dots$

$$2 \cdot 9 \cdot 3 = \dots \quad 3 \cdot 8 \cdot 2 = \dots \quad 2 \cdot 5 \cdot 3 = \dots$$

$$3 \cdot 2 \cdot 7 = \dots \quad 2 \cdot 2 \cdot 10 = \dots \quad 3 \cdot 4 \cdot 2 = \dots$$

$$2 \cdot 4 \cdot 10 = \dots \quad 10 \cdot 3 \cdot 2 = \dots \quad 5 \cdot 3 \cdot 2 = \dots$$

16. Kooliaias on 5 rida õunapuid, igas reas 8 õunapuud, ja 2 rida ploompuid, kummaski reas 12 puud. Mitu õuna- ja ploompuid on kooliaias kokku?

---

17. Kooliaias on 80 viljapuud. Pirnipuid on 5. Ploompuid on 2 rida, kummaski reas 15 puud, kõik teised on õunapuud. Mitu õunapuud on kooliaias?

Arvuta siin!

18. Kooliaias on käsil saagi koristamine ja arvestamine. Kartuleid «Jõgeva kollane» saadi 2 korvitäit igast vaost. Seda sorti oli maas 3 vagu ja korvitäis kaalus 7 kg. Mitu kilogrammi saadi «Jõgeva kollaseid»?

19. Kartuleid «Talvik» oli maas 4 vagu. Igast vaost saadi 3 korvitäit. Mitu kilogrammi saadi «Talvikuid», kui korvitäis kaalus 7 kg?

20. $2 \cdot 8 = \dots$ $10 \cdot 6 = \dots$ $2 \cdot 6 = \dots$ $2 \cdot 14 = \dots$

$30 : 2 = \dots$ $18 : 9 = \dots$ $70 : 7 = \dots$ $57 : 3 = \dots$

$3 \cdot 6 = \dots$ $3 \cdot 12 = \dots$ $3 \cdot 8 = \dots$ $18 \cdot 2 = \dots$

$27 : 3 = \dots$ $40 : 2 = \dots$ $14 : 7 = \dots$ $50 : 2 = \dots$

21. $3 \cdot 2 = \dots$ $7 \cdot 3 = \dots$ $5 \cdot 2 = \dots$ $3 \cdot 17 = \dots$
 $34 : 2 = \dots$ $15 : 5 = \dots$ $72 : 2 = \dots$ $52 : 2 = \dots$
 $9 \cdot 10 = \dots$ $2 \cdot 9 = \dots$ $3 \cdot 3 = \dots$ $5 \cdot 10 = \dots$
 $87 : 3 = \dots$ $45 : 3 = \dots$ $20 : 10 = \dots$ $60 : 2 = \dots$

22. $23 \cdot 4 = \dots$ $21 \cdot 4 = \dots$ $9 \cdot 8 = \dots$ $3 \cdot 25 = \dots$
 $28 : 7 = \dots$ $60 : 5 = \dots$ $80 : 4 = \dots$ $64 : 4 = \dots$
 $5 \cdot 17 = \dots$ $6 \cdot 9 = \dots$ $13 \cdot 5 = \dots$ $10 \cdot 9 = \dots$
 $45 : 5 = \dots$ $95 : 5 = \dots$ $81 : 9 = \dots$ $76 : 4 = \dots$

23. $36 \cdot 2 = \dots$ $12 \cdot 4 = \dots$ $27 \cdot 3 = \dots$ $3 \cdot 32 = \dots$
 $60 : 4 = \dots$ $45 : 5 = \dots$ $40 : 8 = \dots$ $88 : 4 = \dots$
 $18 \cdot 5 = \dots$ $7 \cdot 9 = \dots$ $4 \cdot 24 = \dots$ $6 \cdot 5 = \dots$
 $56 : 4 = \dots$ $72 : 4 = \dots$ $80 : 5 = \dots$ $63 : 7 = \dots$

24. $3 \cdot 4 \cdot 5 = \dots$ $7 \cdot 4 \cdot 3 = \dots$
 $5 \cdot 9 \cdot 2 = \dots$ $5 \cdot 10 \cdot 2 = \dots$
 $6 \cdot 5 \cdot 3 = \dots$ $15 \cdot 2 \cdot 3 = \dots$
 $10 \cdot 2 \cdot 5 = \dots$ $6 \cdot 5 \cdot 2 = \dots$

$9 \cdot 4 \cdot 2 = \dots$ $5 \cdot 3 \cdot 5 = \dots$

$5 \cdot 10 \cdot 2 = \dots$ $8 \cdot 2 \cdot 4 = \dots$

$4 \cdot 6 \cdot 2 = \dots$ $9 \cdot 3 \cdot 3 = \dots$

$7 \cdot 3 \cdot 4 = \dots$ $6 \cdot 3 \cdot 4 = \dots$

25. Kirjuta ülesanne matemaatiliste märkide abil ja arvuta.

- a) 7 korruta 5-ga. ....
- b) 48 jaga 6-ga. ....
- d) Leia pool 96-st. ....
- e) Leia veerand 84-st. ....
- g) Leia arv, mis on 7 korda väiksem 56-st. ....
- h) Leia 18 ja 48 summa. ....
- i) Leia 62 ja 37 vahe. ....
- j) Leia 7 ja 9 korrutis. ....
- k) Leia 63 ja 3 jagatis. ....
- l) Leia arv, mis on 5 võrra väiksem 41-st. ....

26. $9 \cdot 5 \cdot 2 =$ ..... $15 \cdot 3 \cdot 2 =$
 $2 \cdot 17 \cdot 2 =$ ..... $4 \cdot 7 \cdot 2 =$
 $6 \cdot 4 \cdot 4 =$ ..... $9 \cdot 2 \cdot 5 =$
 $2 \cdot 7 \cdot 3 =$ ..... $4 \cdot 11 \cdot 2 =$
 $3 \cdot 12 \cdot 2 =$ ..... $25 \cdot 2 \cdot 2 =$
 $9 \cdot 4 \cdot 2 =$ ..... $18 \cdot 2 \cdot 2 =$
 $2 \cdot 7 \cdot 5 =$ ..... $2 \cdot 35 \cdot 1 =$
 $13 \cdot 2 \cdot 3 =$ ..... $2 \cdot 19 \cdot 0 =$

27. $2 \cdot 49 = \dots$ $8 \cdot 9 = \dots$ $2 \cdot 48 = \dots$ $47 \cdot 2 = \dots$

$44 : 4 = \dots$ $18 : 2 = \dots$ $92 : 2 = \dots$ $40 : 4 = \dots$

$5 \cdot 9 = \dots$ $4 \cdot 8 = \dots$ $4 \cdot 4 = \dots$ $6 \cdot 4 = \dots$

$25 : 5 = \dots$ $36 : 4 = \dots$ $20 : 5 = \dots$ $15 : 3 = \dots$

28. $5 \cdot 18 - 37 = \dots$ $47 + 7 \cdot 4 = \dots$ $4 \cdot 20 - 75 = \dots$

$25 + 92 : 2 = \dots$ $87 : 3 - 15 = \dots$ $38 + 100 : 4 = \dots$

$9 \cdot 9 - 23 = \dots$ $18 + 5 \cdot 15 = \dots$ $19 \cdot 5 - 67 = \dots$

$24 + 4 \cdot 19 = \dots$ $64 : 4 - 7 = \dots$ $25 + 17 \cdot 4 = \dots$

29. $\dots \cdot 8 = 56$ $\dots : 8 = 6$ $72 : 8 + \dots = 45$

$\dots \cdot 9 = 72$ $\dots : 7 = 8$ $36 : 4 + \dots = 80$

$\dots \cdot 6 = 42$ $\dots : 6 = 7$ $48 : 6 + \dots = 62$

$\dots \cdot 8 = 64$ $\dots : 9 = 7$ $45 : 5 + \dots = 81$

30. Suurenda 8-t üheksa võrra: .....

Suurenda 8-t üheksa korda: .....

Vähenda 42-t kuue võrra: .....

Vähenda 42-t kuus korda: .....

31. Jaan mõõtis sammudega kooliõue pikkust ja laiust. Ta leidis, et kooliõu on 80 sammu pikk ja 40 sammu lai. Mitu korda on pikkus suurem laiusest? Kui palju on pikkus suurem laiusest?

.....

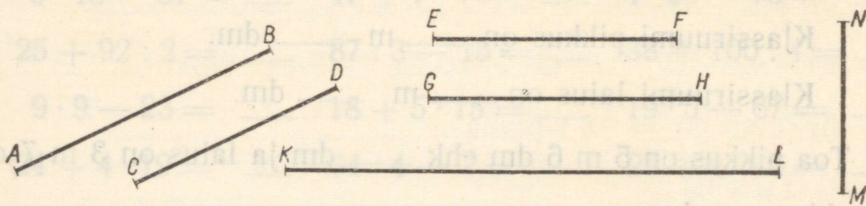
.....

8. Kirjuta tühjale kohale üks märkidest $>$, $<$, $=$ nii et saaksid õige lause.

36 cm ..... 4 dm   40 dm ..... 4 m   90 cm ..... 1 m
 75 cm ..... 7 dm   8 dm ..... 1 m   90 cm ..... 9 dm

9. Mõõda sirgloikude pikkused.

AB = ... cm ..... mm

GH = ...

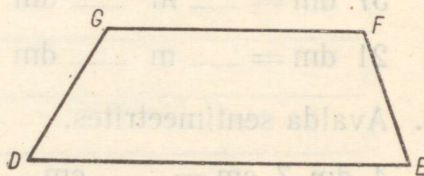
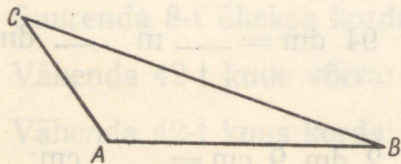
CD = ...

KL = ...

EF = ...

MN = ...

10. Mõõda kolmnurga ja nelinurga külgede pikkused.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11. Joonesta üks nelinurk. Tähista selle tipud ja mõõda külgede pikkused.

12. 1 cm = ... mm   4 cm = ... mm

7 cm = ... mm   9 cm = ... mm

3 cm = ... mm   6 cm = ... mm

13. 30 mm = ... cm   70 mm = ... cm

40 mm = ... cm   90 mm = ... cm

100 mm = ... cm   80 mm = ... cm

14. Mõõda millimeetrites tikutoosi pikkus, laius ja paksus.

Pikkus = ... mm   Paksus = ... mm

Laius = ... mm

15. Mõõda millimeetrites:

pliiatsi pikkus = ... mm

vihiku pikkus = ... mm

vihiku laius = ... mm

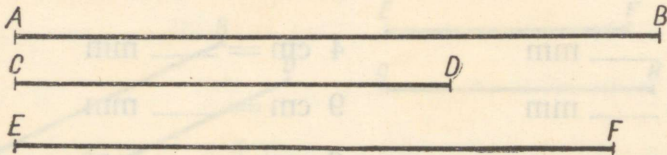
pinali pikkus = ... mm

pinali laius = ... mm

pinali paksus = ... mm

16. $3 \text{ cm } 8 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ mm}$ $26 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ cm } \dots\dots\dots \text{ mm}$
 $6 \text{ cm } 4 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ mm}$ $54 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ cm } \dots\dots\dots \text{ mm}$
 $8 \text{ cm } 5 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ mm}$ $78 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ cm } \dots\dots\dots \text{ mm}$
 $1 \text{ dm} = \dots\dots\dots \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ mm}$

17. Mõõda järgmiste sirglõikude pikkused.

$AB = \dots\dots\dots \text{ cm } \dots\dots\dots \text{ mm}$ ehk $\dots\dots\dots \text{ mm}$.

$CD = \dots\dots\dots \text{ cm } \dots\dots\dots \text{ mm}$ ehk $\dots\dots\dots \text{ mm}$.

$EF = \dots\dots\dots \text{ cm } \dots\dots\dots \text{ mm}$ ehk $\dots\dots\dots \text{ mm}$.

18. Joonesta sirglõigud, millede pikkus on 3 cm 5 mm, 7 cm 3 mm, 3 cm 7 mm.

19. $1 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ dm}$

$60 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ dm}$

$3 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ dm}$

$80 \text{ dm} = \dots\dots\dots \text{ m}$

$7 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ dm}$

$9 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ mm}$

20. $50 \text{ dm} = \dots\dots\dots \text{ m}$

$8 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ mm}$

$80 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ dm}$

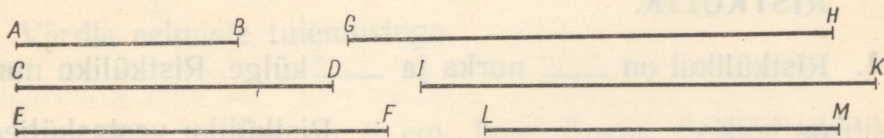
$20 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ dm}$

$30 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$1 \text{ dm} = \dots\dots\dots \text{ mm}$

21. .... dm < 38 cm < ..... dm   ..... m < 56 dm < ..... m
 ..... dm < 14 cm < ..... dm   ..... m < 73 dm < ..... m
 ..... cm < 32 mm < ..... cm   ..... cm < 58 mm < ..... cm
 ..... cm < 43 mm < ..... cm   ..... cm < 76 mm < ..... cm

22. Mõõda järgmiste sirglõikude pikkused millimeetrites.

AB = ... mm

GH = ...

CD = ...

IK = ...

EF = ...

LM = ...

23. Joonesta 3 ringjoont, mille raadius on:

a) 1 cm 8 mm

b) 22 mm

c) 2 cm 1 mm

Mõõda nende ringjoonte läbimõõdud.

a) ..... cm ..... mm

b) ..... cm ..... mm

c) ..... cm ..... mm

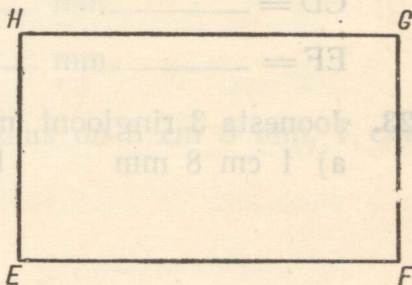
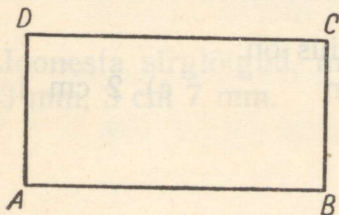
24. Täida tühjad kohad tabelis.

Ringi raadius	18 mm	2 dm 5 cm	
Ringi läbimõõt	2 cm 4 mm	76 mm	5 dm 6 cm

RISTKÜLIK.

1. Ristkülikul on ..... nurka ja ..... külge. Ristküliku nurgad on kõik ..... Ristküliku vastasküljed on .....

2.

Mõõda nende ristkülikute külgede pikkus sentimeetrites.

AB = ... cm

EF = ... cm

BC = ... cm

FG = ... cm

CD = ... cm

GH = ... cm

AD = ... cm

EH = ... cm

Übermõõt on ..... cm

Übermõõt on ..... cm

$$AB + BC = \dots\dots\dots \text{ cm} + \dots\dots\dots \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$$

$$2 \cdot \dots\dots\dots \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$$

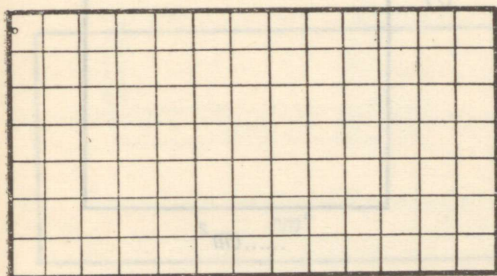
$$EH + EF = \dots\dots\dots \text{ cm}$$

$$2 \cdot \dots\dots\dots \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$$

Võrdle eelmiste tulemustega.

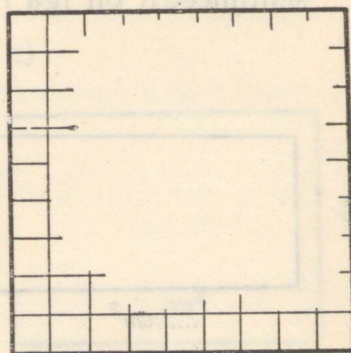
3. Ristküliku pikkus on 8 cm, laius 5 cm. Selle ristküliku ümbermõõt on $2 \cdot \dots\dots\dots \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$.

4. Kirjuta iga ristküliku juurde, mitu ruutu on tema igas rõhtreas, mitu igas püstreas. Arvuta ruutude üldarv selles ristkülikus. Kontrolli arvutamise tulemust loendamise teel.

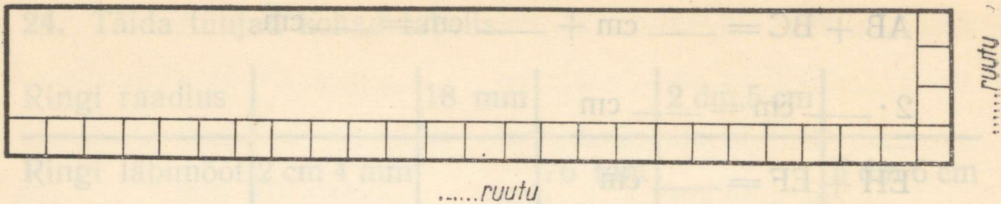
.....ruutu

Sisaldab ..... ruutu

.....ruutu

Sisaldab ..... ruutu

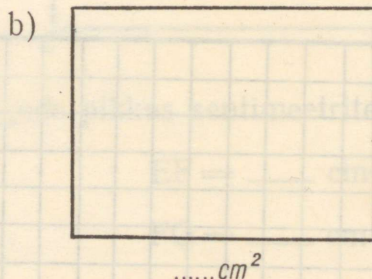
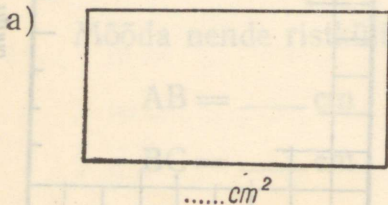

Sisaldab ..... ruutu

5. Ühesuurusteks ruutudeks jaotatud riskülikus on pikuti 12 ruutu reas ja laiuti 8 ruutu reas. See riskülik sisaldab ..... ruutu.

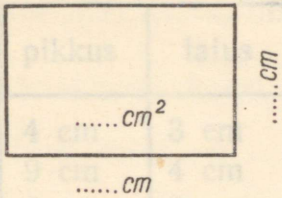
6. Ruut on jaotatud väiksemateks ruutudeks. Viimaseid on igas reas 9. Suurem ruut sisaldab ..... väiksemat ruutu.

7. Lõika ruudulisest paberist ruute, mille külg on 1 cm, ja kata nendega joonisel antud riskülikud. Leia, mitu ruut-sentimeetrit on iga risküliku pindala.

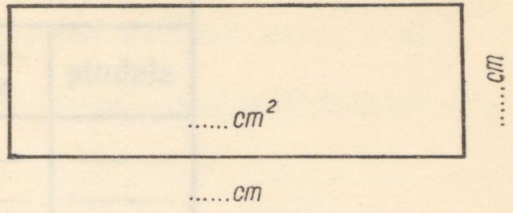

8. Mõõda joonisel kujutatud ristküliku pikkus ja laius ja arvuta ristküliku pindala.

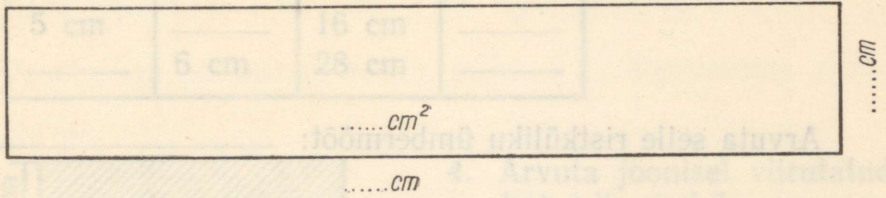
a)

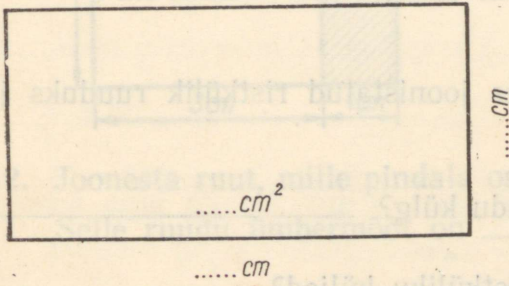
b)

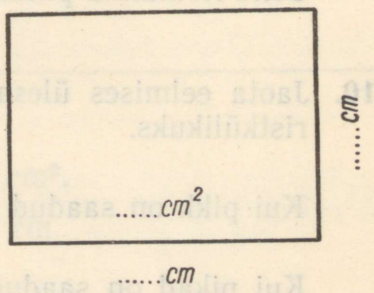
c)

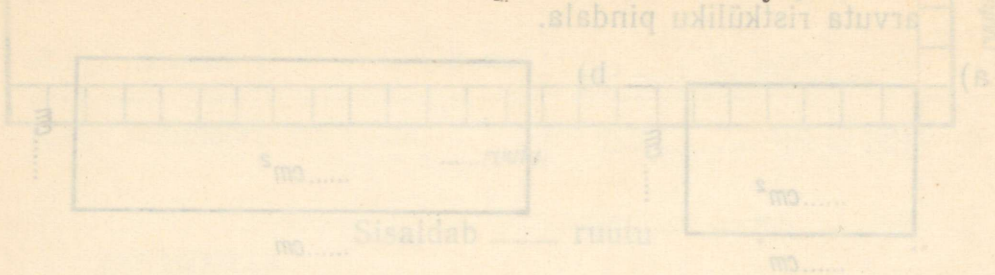
d)

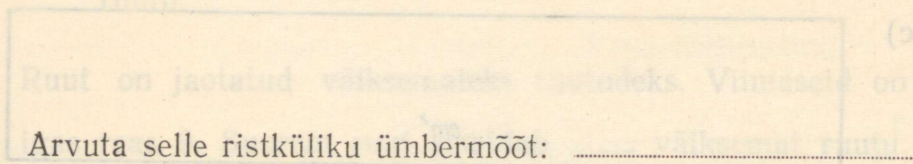
e)

9. Joonesta ristkülik, mille pikkus on 7 cm ja laius 4 cm.

5. Ohesuurusteks ruutudeks jaotatud ristkülikus on pikuti 12 ruutu reas ja laiuti 8 ruutu reas. See ristkülik sisaldab

Arvuta selle ristküliku übermõõt: .....

7. Lõika ruudulisest nahariist ruutu mille külje on 1 cm ja kata nendega joonisele antud ristkülikud. Lõika, et ruut-sentimeetrit on iga ristküliku pindala

Selle ristküliku pindala on ..... = ... cm^2 .

10. Jaota eelmises ülesandes joonistatud ristkülik ruuduks ja ristkülikuks.

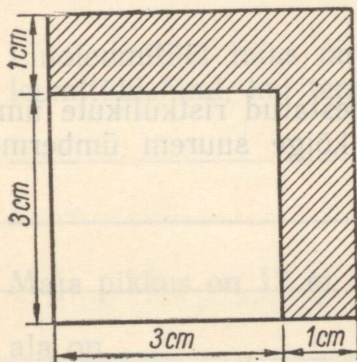
Kui pikk on saadud ruudu külj? .....

Kui pikad on saadud ristküliku küljed? .....

Saadud ruudu übermõõt on ..... ja pindala on .....

11. Täida tabeli tühjad kohad. Arvutused tee võimalikult peast.

Ristküliku			
pikkus	laius	ümber- mõõt	pindala
4 cm	3 cm	.....	.....
9 cm	4 cm	.....	.....
6 cm	6 cm	.....	.....
8 cm	.....	.....	32 cm ²
.....	6 cm	.....	54 cm ²
.....	8 cm	.....	64 cm ²
5 cm	.....	16 cm	.....
.....	6 cm	28 cm	.....

4. Arvuta joonisel viirutatud kujundi pindala.

.....

.....

.....

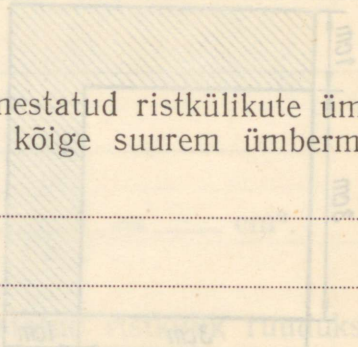
12. Joonesta ruut, mille pindala on 4 cm².

Selle ruudu ümbermõõt on ..... cm.

13. Joonesta kolm ristkülikut, mille igaihe pindala on 12 cm^2 . Ristküliku lähiskülgede pikkused on: ühel ristkülikul 1 cm ja ..... cm , teisel ristkülikul ..... cm ja ..... cm , kolmandal ristkülikul ..... cm ja ..... cm .

ristküliku pindala	ühel küljel	teisel küljel	ristküliku pindala
..... cm^2	..... cm	..... cm	..... cm^2
..... cm^2	..... cm	..... cm	..... cm^2
..... cm^2	..... cm	..... cm	..... cm^2
..... cm^2	..... cm	..... cm	..... cm^2
..... cm^2	..... cm	..... cm	..... cm^2
..... cm^2	..... cm	..... cm	..... cm^2
..... cm^2	..... cm	..... cm	..... cm^2
..... cm^2	..... cm	..... cm	..... cm^2
..... cm^2	..... cm	..... cm	..... cm^2

14. Arvuta eelmises ülesandes joonestatud ristkülikute ümbermõõdud. Missugusel neist on kõige suurem ümbermõõt?

15. Laua pikkus on 9 dm ja laius 7 dm . Arvuta laua ümbermõõt ja pindala.

Laua ümbermõõt on .....

Laua pindala on .....

16. $1 \text{ dm}^2 = \dots \text{ cm}^2$ $\frac{1}{2} \text{ dm}^2 = \dots \text{ cm}^2$ $\frac{1}{4} \text{ dm}^2 = \dots \text{ cm}^2$
 $\frac{1}{5} \text{ dm}^2 = \dots \text{ cm}^2$ $\frac{1}{10} \text{ dm}^2 = \dots \text{ cm}^2$

17. Aknaklaasi pindala on 54 dm^2 ja pikkus on 9 dm . Selle klaasi laius on .....

18. Paberipoogna pindala on 12 dm^2 ja pikkus on 4 dm . Poogna laius on .....

19. Laua pikkus on 3 m , laius 1 m . Laua pindala on .....

20. Peenramaa pikkus on 18 m , laius 5 m . Peenramaa pindala on .....

21. Linoleumitüki laius on 2 m ja pikkus 8 m . Arvuta linoleumitüki hind, kui tema ruutmeeter maksab 5 rbl .

.....

.....

22. Maja pikkus on 12 m , laius 8 m . Majaaluse maatüki pindala on .....

23. Maatükile, mille pikkus on 14 m ja laius 6 m , kavatakse istutada marjapõõsaid. Mitu põõsast istutatakse, kui igale põõsale arvestatakse 3 m^2 pinda?

.....

.....

24. $1 \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2$ $\frac{1}{2} \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2$
 $\frac{1}{4} \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2$ $\frac{1}{5} \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2$
 $\frac{1}{10} \text{ m}^2 = \dots \text{ dm}^2$

TUTVUME SAJALISTEGA.

1. 1 rublalise vastu saab 100 kopikalist,

2   "   "   "   .....

3   "   "   "   .....

4   "   "   "   .....

5   "   "   "   .....

6   "   "   "   .....

7   "   "   "   .....

8   "   "   "   .....

9   "   "   "   .....

10   "   "   "   .....

2. Kirjutada numbritega:

üks sada .....

viissada .....

kuussada .....

tuhat .....

kaheksasada .....

nelisada .....

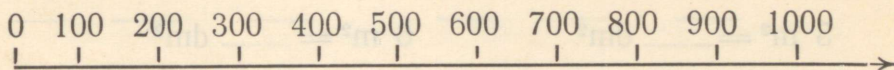
kolmsada .....

üheksasada .....

seitsesada .....

kakssada .....

3. Kirjuta tühjale kohale märk $>$ või $<$ nii, et saaksid õige lause. Küsimuse otsustamisel kasuta arvkiirt:

100 200   600 300   700 500

400 300   300 500   300 800

4. Hoiukassa laekuril on laual 10 rahapakki, igas pakis 100 rubla. Ta paneb sahtlisse:

1 paki, lauale jääb 900 rbl.   6 paki, lauale jääb.....rbl.

2 „ „ „ ..... „   7 „ „ „ ..... “

3 „ „ „ ..... „   8 „ „ „ ..... “

4 „ „ „ ..... „   9 „ „ „ ..... “

5 „ „ „ ..... „   10 „ „ „ ..... “

5. Avalda sentimeetrites.

1 m = ... cm   5 m = ... cm   9 m = ... cm

2 m = ... cm   6 m = ... cm   10 m = ... cm

3 m = ... cm   7 m = ... cm

4 m = ... cm   8 m = ... cm

6. Avalda ruutdetsimeetrites.

$1 \text{ m}^2 = \dots\dots\dots \text{ dm}^2$

$2 \text{ m}^2 = \dots\dots\dots \text{ dm}^2$

$3 \text{ m}^2 = \dots\dots\dots \text{ dm}^2$

$6 \text{ m}^2 = \dots\dots\dots \text{ dm}^2$

$7 \text{ m}^2 = \dots\dots\dots \text{ dm}^2$

$9 \text{ m}^2 = \dots\dots\dots \text{ dm}^2$

$5 \text{ m}^2 = \dots\dots\dots \text{ dm}^2$

$10 \text{ m}^2 = \dots\dots\dots \text{ dm}^2$

7. Avalda ruutsentimeetrites.

$1 \text{ dm}^2 = \dots\dots\dots \text{ cm}^2$

$6 \text{ dm}^2 = \dots\dots\dots \text{ cm}^2$

$4 \text{ dm}^2 = \dots\dots\dots \text{ cm}^2$

$7 \text{ dm}^2 = \dots\dots\dots \text{ cm}^2$

$5 \text{ dm}^2 = \dots\dots\dots \text{ cm}^2$

$10 \text{ dm}^2 = \dots\dots\dots \text{ cm}^2$

ARVUTAME SAJALISTEGA.

1. $4 + 3 = \dots\dots\dots$ $5 + 4 = \dots\dots\dots$ $6 + 2 = \dots\dots\dots$

$40 + 30 = \dots\dots\dots$ $50 + 40 = \dots\dots\dots$ $60 + 20 = \dots\dots\dots$

$400 + 300 = \dots\dots\dots$ $500 + 400 = \dots\dots\dots$ $600 + 200 = \dots\dots\dots$

2.
$$\begin{array}{r} 3 \\ +6 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 30 \\ +60 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 300 \\ +600 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ +2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 50 \\ +20 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 500 \\ +200 \\ \hline \end{array}$$

3. $7 - 5 = \dots\dots\dots$ $9 - 6 = \dots\dots\dots$ $8 - 3 = \dots\dots\dots$

$70 - 50 = \dots\dots\dots$ $90 - 60 = \dots\dots\dots$ $80 - 30 = \dots\dots\dots$

$700 - 500 = \dots\dots\dots$ $900 - 600 = \dots\dots\dots$ $800 - 300 = \dots\dots\dots$

4.	$\begin{array}{r} 9 \\ -4 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 90 \\ -40 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 900 \\ -400 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 7 \\ -3 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 70 \\ -30 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 700 \\ -300 \\ \hline \end{array}$
	.....	.....	.....	.....	.....	.....

5. $100 + 100 = \dots\dots\dots$ $500 + 100 = \dots\dots\dots$ $900 + 100 = \dots\dots\dots$
 $200 + 100 = \dots\dots\dots$ $600 + 100 = \dots\dots\dots$ $600 + 200 = \dots\dots\dots$
 $300 + 200 = \dots\dots\dots$ $700 + 100 = \dots\dots\dots$ $500 + 200 = \dots\dots\dots$
 $400 + 100 = \dots\dots\dots$ $800 + 100 = \dots\dots\dots$ $700 + 200 = \dots\dots\dots$

6. $1000 - 100 = \dots\dots\dots$ $600 - 100 = \dots\dots\dots$ $200 - 100 = \dots\dots\dots$
 $900 - 100 = \dots\dots\dots$ $500 - 100 = \dots\dots\dots$ $100 - 100 = \dots\dots\dots$
 $800 - 100 = \dots\dots\dots$ $400 - 100 = \dots\dots\dots$ $600 - 100 = \dots\dots\dots$
 $700 - 100 = \dots\dots\dots$ $300 - 100 = \dots\dots\dots$ $900 - 100 = \dots\dots\dots$

7. $400 + 600 = \dots\dots\dots$ $600 + 300 = \dots\dots\dots$ $500 + 200 = \dots\dots\dots$
 $600 + 200 = \dots\dots\dots$ $100 + 600 = \dots\dots\dots$ $200 + 800 = \dots\dots\dots$
 $300 + 700 = \dots\dots\dots$ $200 + 400 = \dots\dots\dots$ $800 + 100 = \dots\dots\dots$
 $400 + 400 = \dots\dots\dots$ $500 + 500 = \dots\dots\dots$ $300 + 300 = \dots\dots\dots$

8. $1000 - 800 = \dots\dots\dots$ $200 - 200 = \dots\dots\dots$ $400 - 200 = \dots\dots\dots$
 $300 - 200 = \dots\dots\dots$ $600 - 400 = \dots\dots\dots$ $600 - 500 = \dots\dots\dots$
 $400 - 300 = \dots\dots\dots$ $900 - 600 = \dots\dots\dots$ $500 - 300 = \dots\dots\dots$
 $800 - 700 = \dots\dots\dots$ $500 - 500 = \dots\dots\dots$ $500 - 400 = \dots\dots\dots$

9. $900 - 600 = \dots$ $800 - 400 = \dots$ $1000 - 600 = \dots$
 $300 + 400 = \dots$ $100 + 600 = \dots$ $600 - 400 = \dots$
 $1000 - 900 = \dots$ $300 + 700 = \dots$ $700 + 200 = \dots$
 $200 + 300 = \dots$ $700 - 300 = \dots$ $800 - 400 = \dots$

10. $100 + \dots = 300$ $500 - \dots = 200$ $100 + \dots = \dots$
 $400 + \dots = 700$ $700 - \dots = 300$ $800 - \dots = 200$
 $300 + \dots = 600$ $300 - \dots = 100$ $300 + \dots = 500$
 $100 + \dots = 700$ $1000 - \dots = 800$ $900 - \dots = 200$

11. $800 = 100 + \dots$ $200 = 300 - \dots$ $900 = 200 + \dots$
 $900 = 300 + \dots$ $200 = 500 - \dots$ $400 = 700 - \dots$
 $600 = 200 + \dots$ $500 = 700 - \dots$ $1000 = 600 - \dots$
 $800 = 300 + \dots$ $400 = 600 - \dots$ $800 = 300 + \dots$

12. Kolmnurkse vasikakopli üks külg on 200 meetrit, teine külg 300 meetrit ja kolmas külg 400 meetrit. Koplit piirava tara pikkus on ..... meetrit.

---

13. Raudteed mööda on Tallinnast Rakveresse ligikaudu 100 km, Narva aga 200 km. Rakverest Narva on seega ..... km.

---

14. Tallinnast Moskvasse on Tartu kaudu ligikaudu 1000 km. Tallinnast Tartusse on 200 km. Tartust Moskvasse on seega ..... km.

.....

15. Kalle elab koolimajast 800 meetri kaugusel, Villu aga ainult 100 meetri kaugusel. Kui palju on Kalle koolitee pikem Villu kooliteest?

.....

16. Arvude 400, 200 ja 100 summa on .....

Arvude 200, 300 ja 300 summa on .....

17. Suurenda arvude 200 ja 400 summat 300 võrra.

.....

Vähenda arvude 300 ja 400 summat 200 võrra.

.....

18. Suurenda arvude 800 ja 300 vahet 400 võrra.

.....

Vähenda arvude 900 ja 400 vahet 300 võrra.

.....

19. Lahuta arvude 300 ja 500 summast arvude 900 ja 600 vahe.

.....

20. $2 \cdot 100 = \dots$ $9 \cdot 100 = \dots$ $2 \cdot 500 = \dots$ $3 \cdot 200 = \dots$
 $5 \cdot 100 = \dots$ $6 \cdot 100 = \dots$ $2 \cdot 200 = \dots$ $3 \cdot 300 = \dots$
 $3 \cdot 100 = \dots$ $8 \cdot 100 = \dots$ $2 \cdot 400 = \dots$ $4 \cdot 200 = \dots$
 $4 \cdot 100 = \dots$ $7 \cdot 100 = \dots$ $2 \cdot 300 = \dots$ $5 \cdot 200 = \dots$

21. $600 : 2 = \dots$ $300 : 3 = \dots$ $400 : 2 = \dots$ $1000 : 2 = \dots$
 $800 : 4 = \dots$ $200 : 2 = \dots$ $300 : 3 = \dots$ $700 : 7 = \dots$
 $600 : 3 = \dots$ $900 : 3 = \dots$ $900 : 9 = \dots$ $1000 : 5 = \dots$
 $800 : 2 = \dots$ $500 : 5 = \dots$ $800 : 8 = \dots$ $400 : 4 = \dots$

22. Mis kaalub rohkem ja kui palju: kas 3 saia, igaüks 300 g, või 4 saia, igaüks 200 g?

.....
 .....

23. Raudteeplatvormil oli 700 kotti tsementi. Kolme vagunisse laeti igaühte 200 kotti. Mitu kotti tsementi jäi veel platvormile?

.....
 .....

24. Kolhoosis on 400 lehma. Vasikaid on 2 korda vähem. Mitu lehma ja vasikat on selles kolhoosis kokku?

.....
 .....

25. Uude elamurajooni istutati 200 kaske, vahtraid aga 2 korda rohkem. Mitu puud istutati kokku?

.....

.....

26. Leida arv, mida 3 korda suurendades saadakse 900.

.....

.....

27. Kolme õmblusmasina eest maksti 600 rubla. Kui palju mak-
savad 2 niisugust masinat?

.....

.....

28. Kui tundmatut arvu vähendada 5 korda, siis saadakse 200.
Mis arv see on?

.....

.....

29. Leia arv, millest 800 on 4 korda suurem.

.....

.....

30. Kolmes vagunis oli kokku 900 kotti nisu, igas vagunis ühe-
palju. 2 vagunit on juba tühjad. Mitu kotti nisu on vagu-
nitest välja laaditud?

.....

.....

31. $3 \cdot 200 + 3 \cdot 100 = \dots\dots\dots$ $3 \cdot 100 + 3 \cdot 200 = \dots\dots\dots$
 $4 \cdot 200 - 5 \cdot 100 = \dots\dots\dots$ $3 \cdot 300 - 3 \cdot 100 = \dots\dots\dots$
 $300 : 3 + 400 : 2 = \dots\dots\dots$ $2 \cdot 400 - 4 \cdot 200 = \dots\dots\dots$
 $4 \cdot 100 + 2 \cdot 200 = \dots\dots\dots$ $1000 : 2 - 100 : 4 = \dots\dots\dots$

KOLMEKOHALISED ARVUD.

1. Kirjuta numbritega arvud:

kakssada nelikümmend kaheksa .....

viissada kuuskümmend kolm .....

kolmsada seitsekümmend üheksa .....

kuussada nelikümmend kaks .....

üheksasada viiskümmend neli .....

2. Kirjuta numbritega arvud:

kuussada nelikümmend .....

kaheksasada kuuskümmend .....

ükssada kaheksakümmend .....

kakssada kümme .....

3. Kirjuta numbritega arvud:

kakssada seitse .....

üheksasada seitse .....

viissada kolm .....

kolmsada neli .....

4. Kirjuta numbritega:

kolmsada seitsekümmend .....

nelisada kaheksa .....

seitsesada kolmkümmend kuus .....

5. Kirjuta kopikates.

4 rbl. 28 kop. = ...

8 rbl. 2 kop. = ...

5 rbl. 34 kop. = ...

7 rbl. 86 kop. = ...

8 rbl. 40 kop. = ...

6 rbl. 3 kop. = ...

2 rbl. 7 kop. = ...

3 rbl. 78 kop. = ...

6. Kirjuta rublades ja kopikates.

378 kop. = ...

908 kop. = ...

983 kop. = ...

890 kop. = ...

720 kop. = ...

407 kop. = ...

306 kop. = ...

470 kop. = ...

7. Kirjuta kopikates.

6 rbl. 57 kop. = ...

7 rbl. 5 kop. = ...

2 rbl. 90 kop. = ...

2 rbl. 50 kop. = ...

8 rbl. 2 kop. = ...

4 rbl. 8 kop. = ...

3 rbl. 50 kop. = ...

1 rbl. 60 kop. = ...

8. Kirjuta rublades ja kopikates.

990 kop. = ...

705 kop. = ...

999 kop. = ...

750 kop. = ...

909 kop. = ...

700 kop. = ...

900 kop. = ...

755 kop. = ...

Loe, mis sul on kirjutatud!

9. Kirjuta sentimeetrites.

1 m 24 cm = ... 5 m 90 cm = ...

2 m 9 cm = ... 9 m 63 cm = ...

7 m 40 cm = ... 3 m 1 cm = ...

8 m 8 cm = ... 9 m 99 cm = ...

10. Kirjuta sentimeetrites.

4 m 8 dm = ... 9 m 2 dm = ...

7 m 3 dm = ... 3 m 6 dm = ...

1 m 5 dm = ... 2 m 4 dm = ...

8 m 6 dm = ... 7 m 6 dm = ...

11. Kirjuta sentimeetrites.

2 m 8 cm = ... 4 m 3 cm = ...

7 m 8 dm = ... 6 m 3 dm = ...

1 m 19 cm = ... 3 m 40 cm = ...

2 m 9 cm = ... 9 m 9 dm = ...

12. Kirjuta meetrites ja sentimeetrites.

409 cm = ... 620 cm = ...

510 cm = ... 506 cm = ...

425 cm = ... 879 cm = ...

606 cm = ... 990 cm = ...

Loe, mis sul on kirjutatud!

13. Jaota järgmised arvud kaheks liidetavaks, milledest üks on arvu 10 kordne ja teine arvu 1 kordne.

$$58 = \dots \cdot 10 + \dots \cdot 1$$

$$57 = \dots$$

$$23 = \dots$$

$$99 = \dots$$

$$75 = \dots$$

$$61 = \dots$$

14. Jaota järgmised arvud kolmeks liidetavaks, milledest üks on arvu 100, teine arvu 10 ja kolmas arvu 1 kordne.

$$234 = \dots \cdot 100 + \dots \cdot 10 + \dots \cdot 1$$

$$478 = \dots$$

$$559 = \dots$$

$$675 = \dots$$

15. Leia järgmised summad.

$$3 \cdot 100 + 5 \cdot 10 + 6 \cdot 1 = \dots$$

$$8 \cdot 100 + 0 \cdot 10 + 3 \cdot 1 = \dots$$

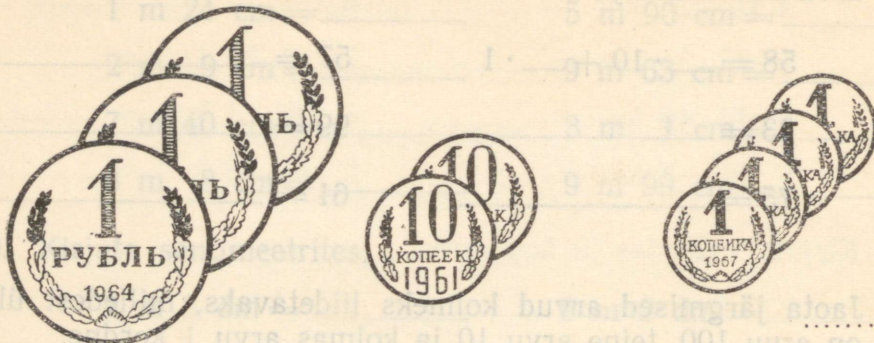
$$7 \cdot 100 + 7 \cdot 10 + 7 \cdot 1 = \dots$$

$$5 \cdot 100 + 4 \cdot 10 + 0 \cdot 1 = \dots$$

$$4 \cdot 100 + 8 \cdot 10 + 1 \cdot 1 = \dots$$

$$6 \cdot 100 + 9 \cdot 10 + 9 \cdot 1 = \dots$$

16. Mitu kopikat on joonisel?

17. Tabeli igas reas on antud ühe arvu üheliste, kümneliste jne. hulk. Loe need arvud ja kirjuta nad tabeli kõrvale.

1000	100	10	1
	3	9	8
	4		2
	7	2	
	6	9	7
1			

1000	100	10	1
	6		7
		6	7
	3	9	
		3	9
	3		9

18. Kirjuta tabeli vastavasse lahtrisse, mitu ühelist, kümmelist jne. on antud arvus.

	1000	100	10	1
987				
1000				
365				
408				
48				

	1000	100	10	1
300				
301				
31				
205				
25				

19. Kirjuta numbritega järgmised arvud:

kakssada kolmkümmend seitse .....

viissada kuuskümmend .....

kolmsada neli .....

nelisada viiskümmend kuus .....

I
II
III
IV
V

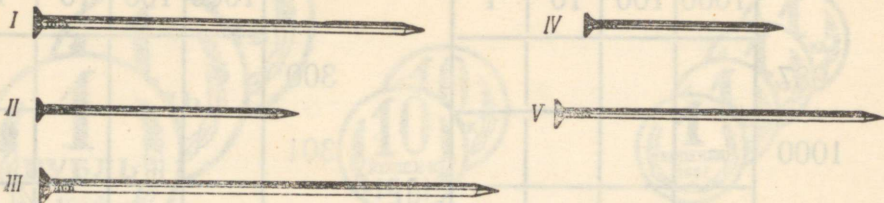
2. Värde arve, kasutades märke > ja <

499 > 500   653 > 503   1000 > 999

501 > 457   705 > 715   775 > 835

306 > 306   100 > 900   700 > 791

20. Määra naelte pikkus millimeetrites esiteks silma järgi, siis mõõda nende pikkus mõõtjoolauaga. Tulemused kirjuta tabelisse.

Nael	Pikkus		Viga
	Silma järgi	Mõõtmisel	
I			
II			
III			
IV			
V			

21. Teisenda.

$3 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ cm} \quad 4 \text{ m } 30 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm} \quad 1 \text{ dm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$9 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ cm} \quad 3 \text{ m } 4 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm} \quad 10 \text{ dm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$6 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ cm} \quad 8 \text{ m } 20 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm} \quad 17 \text{ dm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$2 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ cm} \quad 2 \text{ m } 12 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm} \quad 35 \text{ dm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

22. Teisenda.

$13 \text{ dm } 5 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm} \quad 6 \text{ m } 3 \text{ dm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$24 \text{ dm } 6 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm} \quad 4 \text{ m } 8 \text{ dm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$48 \text{ dm } 2 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm} \quad 1 \text{ m } 3 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

$10 \text{ dm } 1 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm} \quad 5 \text{ m } 4 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$

VÖRDLEME ARVE.

1. Vördle arve, kasutades märke $>$ ja $<$.

$75 \dots\dots 57 \quad 91 \dots\dots 89 \quad 208 \dots\dots 280$

$63 \dots\dots 64 \quad 77 \dots\dots 66 \quad 399 \dots\dots 400$

$59 \dots\dots 60 \quad 99 \dots\dots 100 \quad 501 \dots\dots 105$

2. Vördle arve, kasutades märke $>$ ja $<$.

$499 \dots\dots 500 \quad 663 \dots\dots 603 \quad 1000 \dots\dots 999$

$501 \dots\dots 487 \quad 705 \dots\dots 715 \quad 775 \dots\dots 875$

$366 \dots\dots 306 \quad 100 \dots\dots 300 \quad 700 \dots\dots 701$

3. Aseta kahanevasse järjekorda arvud

59, 368, 175, 667, 201, 120, 2.

.....

4. Aseta kasvavasse järjekorda arvud

700, 38, 83, 101, 0, 99, 901, 900.

.....

5. Ma mõtlesin arvu, mis lõpeb numbriga 7. See arv on suurem kui 990 ja väiksem kui 1000. Mis arvu ma mõtlesin?

.....

6. Leia kahekohaline arv, mis on suurem kui 90 ja lõpeb numbriga 3.

.....

7. Leia kolmekohaline arv, mis on väiksem kui 110 ja lõpeb numbriga 5.

.....

8. Täida tabelid.

$a - 1$	a	$a + 1$	$a - 1$	a	$a + 1$	$a - 1$	a	$a + 1$
.....	899	.....	456	.....	.....	376	.....	.....
.....	789	.....	788	.....	.....	.....	983	.....
.....	498	.....	591	.....	.....	.....	.....	234
.....	697	.....	479	.....	.....	845	.....	.....
.....	259	.....	998	.....	.....	.....	100	.....

16. Kirjuta punktide kohale üks numbritest 0, 1, 2, ..., 9 nii, et saaksid õige võrratuse.

1) $91 \dots > 918$ 3) $25 > \dots 6$ 5) $81 \dots < 811$

2) $52 \dots < 521$ 4) $985 < 9 \dots 5$ 6) $311 > 3 \dots 9$

17. Leia numbrid, millega märki * asendades saad õige võrratuse. Kirjuta selliste numbrite hulk.

1) $305 > 30 *$ .....

2) $6 * 6 > 636$ .....

3) $* 35 < 835$ .....

4) $511 > 51 *$ .....

18. Leia muutuja x kolm väärtust, mille puhul võrratus on õige.

1) $x > 189$ ....., ..., ...

2) $x < 802$ ....., ..., ...

3) $890 < x < 980$ ....., ..., ...

4) $650 < x < 700$ ....., ..., ...

PIKKUSMÕÖTE.

1. Kirjuta viis pikkusmõõtu (sulgudesse lühendid) nende kaha-

nevas järjekorras: ....., ..., ..., ..., ...

....., ..., ..., ..., ...

2. Täida tühjad kohad.

$$1 \text{ km} = \dots\dots\dots \text{ m} \qquad 1 \text{ m} = 10 \dots\dots\dots$$

$$1 \text{ m} = \dots\dots\dots \text{ mm} \qquad 1 \dots\dots\dots = 100 \text{ mm}$$

$$1 \dots\dots\dots = 10 \text{ mm} \qquad 1 \text{ m} = 100 \dots\dots\dots$$

3. $200 \text{ m} + \dots\dots\dots = 1 \text{ km}$ $300 \text{ mm} + \dots\dots\dots = 1 \text{ m}$

$$600 \text{ m} + \dots\dots\dots = 1 \text{ km} \qquad 500 \text{ mm} + \dots\dots\dots = 1 \text{ m}$$

$$700 \text{ m} + \dots\dots\dots = 1 \text{ km} \qquad 100 \text{ mm} + \dots\dots\dots = 1 \text{ m}$$

4. $1 \text{ km} - 400 \text{ m} = \dots\dots\dots$ $1 \text{ m} - 300 \text{ mm} = \dots\dots\dots$

$$1 \text{ km} - 800 \text{ m} = \dots\dots\dots \qquad 1 \text{ m} - 700 \text{ mm} = \dots\dots\dots$$

$$1 \text{ km} - 100 \text{ m} = \dots\dots\dots \qquad 1 \text{ m} - 900 \text{ mm} = \dots\dots\dots$$

5. Missugune pikkusühik sobib

kahe linna vahelise kauguse mõõtmiseks? .....

raamatu paksuse mõõtmiseks? .....

jõe laiuse mõõtmiseks? .....

pliiatsi pikkuse mõõtmiseks? .....

lapse pikkuse mõõtmiseks? .....

6. $3 \text{ m } 40 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm}$ $135 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ cm } \dots\dots\dots \text{ mm}$

$$5 \text{ m } 20 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm} \qquad 84 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ cm } \dots\dots\dots \text{ mm}$$

$$7 \text{ m } 25 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ cm} \qquad 450 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ cm } \dots\dots\dots \text{ mm}$$

7. 3 dm = ... cm   2 dm 7 cm = ... cm
 2 dm = ... cm   4 dm 5 cm = ... cm
 4 m = ... cm   3 m 8 dm = ... cm
 9 m = ... cm   6 m 9 dm = ... cm
8. 3 cm 8 mm = ... mm   5 cm = ... mm
 4 cm 6 mm = ... mm   2 dm = ... mm
 7 cm 5 mm = ... mm   7 m = ... cm
9. 86 dm = ... m ..... dm   200 cm = ... m ..... dm
 75 dm = ... m ..... dm   340 cm = ... m ..... dm
 120 dm = ... m ..... dm   530 cm = ... m ..... dm
 118 dm = ... m ..... dm   800 cm = ... m ..... dm
10. 450 cm = ... m ..... cm   145 cm = ... m ..... cm
 565 cm = ... m ..... cm   208 cm = ... m ..... cm
 380 cm = ... m ..... cm   985 cm = ... m ..... cm
11. 40 mm = ... cm ..... mm   54 mm = ... cm ..... mm
 78 mm = ... cm ..... mm   95 mm = ... cm ..... mm
 86 mm = ... cm ..... mm   90 mm = ... cm ..... mm
 125 mm = ... cm ..... mm   206 mm = ... cm ..... mm
 483 mm = ... cm ..... mm   670 mm = ... cm ..... mm

12. $151 \text{ cm} = \dots \text{ m } \dots \text{ cm}$ $399 \text{ cm} = \dots \text{ m } \dots \text{ cm}$
 $423 \text{ cm} = \dots \text{ m } \dots \text{ cm}$ $806 \text{ cm} = \dots \text{ m } \dots \text{ cm}$
 $206 \text{ cm} = \dots \text{ m } \dots \text{ cm}$ $910 \text{ cm} = \dots \text{ m } \dots \text{ cm}$

RASKUSMÕÖTE.

1. Kirjuta kaalu- ehk raskusmõõdud, mida tunnend (sulgusse lühendid):

..... (.....), ... (.....),
 ..... (.....), ... (.....).

2. Täida tühjad kohad.

$$1 \text{ t} = \dots \text{ kg}$$

$$1 \text{ kg} = \dots \text{ g}$$

$$\frac{1}{2} \text{ t} = \dots \text{ kg}$$

$$\frac{1}{2} \text{ kg} = \dots \text{ g}$$

$$\frac{1}{4} \text{ t} = \dots \text{ kg}$$

$$\frac{1}{4} \text{ kg} = \dots \text{ g}$$

3. $1 \text{ t} - 200 \text{ kg} = \dots$ $1 \text{ kg} - 400 \text{ g} = \dots$

$1 \text{ t} - 700 \text{ kg} = \dots$ $1 \text{ kg} - 800 \text{ g} = \dots$

$1 \text{ t} - 1000 \text{ kg} = \dots$ $1 \text{ kg} - 500 \text{ g} = \dots$

4. $400 \text{ kg} + \dots \text{ kg} = 1 \text{ t}$ $300 \text{ g} + \dots \text{ g} = 1 \text{ kg}$

$100 \text{ kg} + \dots \text{ kg} = 1 \text{ t}$ $700 \text{ g} + \dots \text{ g} = 1 \text{ kg}$

$800 \text{ kg} + \dots \text{ kg} + 1 \text{ t}$ $\dots \text{ g} + 100 \text{ g} = 1 \text{ kg}$

5. Missugune kaaluühik sobib

inimese kaalu mõõtmiseks? .....

vaguni „ „ .....

ravimi „ „ .....

turba „ „ .....

kirja „ „ .....

LIIDAME JA LAHUTAME PEAST.

1. $200 + 5 = \dots$ $500 + 40 = \dots$ $300 + 67 = \dots$

$705 - 5 = \dots$ $640 - 40 = \dots$ $528 - 28 = \dots$

$400 + 7 = \dots$ $800 + 60 = \dots$ $200 + 72 = \dots$

$107 - 7 = \dots$ $460 - 60 = \dots$ $642 - 42 = \dots$

2. $500 + 30 = \dots$ $600 + 9 = \dots$ $530 - 500 = \dots$

$400 + 7 = \dots$ $300 + 50 = \dots$ $308 - 300 = \dots$

$820 - 20 = \dots$ $420 - 20 = \dots$ $365 - 300 = \dots$

$308 - 8 = \dots$ $705 - 5 = \dots$ $727 - 700 = \dots$

3. $600 + 25 = \dots$ $200 + 40 = \dots$ $412 - 400 = \dots$

$937 - 37 = \dots$ $560 - 60 = \dots$ $605 - 600 = \dots$

$700 + 1 = \dots$ $800 + 75 = \dots$ $180 - 100 = \dots$

$102 - 2 = \dots$ $357 - 57 = \dots$ $972 - 900 = \dots$

4. Arvol oli 3 rubla ja 64 kopikat. Ta ostis sussid, mis maksid 3 rubla. Kui palju jäi Arvol raha järele?

---

5. Raamatus on 240 lehekülge.

Kui loetud on 40 lehekülge, 100 lehekülge, 200 lehekülge, siis lugeda jääb ..... „ ..... „ ..... „

6. Koolikooperatiivis on 483 vihikut.

Kui neist müüakse 3, 80, 400 vihikut, siis järel on veel ..... vihikut.

7. $440 + 4 = \dots\dots\dots$ $3 + 430 = \dots\dots\dots$ $240 + 3 = \dots\dots\dots$

$535 - 5 = \dots\dots\dots$ $254 - 4 = \dots\dots\dots$ $836 - 6 = \dots\dots\dots$

$460 + 8 = \dots\dots\dots$ $6 + 330 = \dots\dots\dots$ $650 + 5 = \dots\dots\dots$

$732 - 2 = \dots\dots\dots$ $747 - 7 = \dots\dots\dots$ $543 - 3 = \dots\dots\dots$

8. $920 + 7 = \dots\dots\dots$ $6 + 780 = \dots\dots\dots$ $420 + 9 = \dots\dots\dots$

$934 - 4 = \dots\dots\dots$ $8 + 920 = \dots\dots\dots$ $227 - 7 = \dots\dots\dots$

$820 + 5 = \dots\dots\dots$ $5 + 340 = \dots\dots\dots$ $720 + 4 = \dots\dots\dots$

$547 - 7 = \dots\dots\dots$ $4 + 750 = \dots\dots\dots$ $897 - 7 = \dots\dots\dots$

9. $330 + 5 = \dots\dots\dots$ $740 + 8 = \dots\dots\dots$ $890 + 5 = \dots\dots\dots$

$436 - 6 = \dots\dots\dots$ $393 - 3 = \dots\dots\dots$ $179 - 7 = \dots\dots\dots$

$820 + 4 = \dots\dots\dots$ $490 + 3 = \dots\dots\dots$ $670 + 4 = \dots\dots\dots$

$953 - 3 = \dots\dots\dots$ $602 - 2 = \dots\dots\dots$ $279 - 9 = \dots\dots\dots$

10. Keldris on ühes kastis 260 kg kartuleid, teises kastis 8 kg rohkem. Teises kastis on ..... kg kartuleid.

11. Saeveskis saeti neljapäeval 396 palki, reedel aga 6 palki vähem. Reedel saeti ..... palki.

12. Koolis oli kevadel 970 õpilast. Sügisel tuli juurde veel 8 õpilast. Nüüd on selles koolis ..... õpilast.

13. Leia muutuja x väärtuste hulk nii, et võrratused

$$348 < x < 356$$

oleksid õiged. Vastus. ....

14. $52 + 5 = \dots\dots\dots$ $44 + 3 = \dots\dots\dots$ $63 + 5 = \dots\dots\dots$

$152 + 5 = \dots\dots\dots$ $644 + 3 = \dots\dots\dots$ $463 + 5 = \dots\dots\dots$

$96 - 1 = \dots\dots\dots$ $27 - 4 = \dots\dots\dots$ $29 - 3 = \dots\dots\dots$

$796 - 1 = \dots\dots\dots$ $927 - 4 = \dots\dots\dots$ $729 - 3 = \dots\dots\dots$

15. $154 + 4 = \dots\dots\dots$ $462 + 7 = \dots\dots\dots$ $385 + 3 = \dots\dots\dots$

$576 - 2 = \dots\dots\dots$ $629 - 8 = \dots\dots\dots$ $728 - 4 = \dots\dots\dots$

$315 + 3 = \dots\dots\dots$ $374 + 5 = \dots\dots\dots$ $967 + 2 = \dots\dots\dots$

$837 - 5 = \dots\dots\dots$ $897 - 6 = \dots\dots\dots$ $539 - 7 = \dots\dots\dots$

16. $845 + 2 = \dots\dots\dots$ $383 + 4 = \dots\dots\dots$ $562 + 6 = \dots\dots\dots$

$658 - 6 = \dots\dots\dots$ $749 - 5 = \dots\dots\dots$ $488 - 5 = \dots\dots\dots$

$491 + 8 = \dots\dots\dots$ $931 + 6 = \dots\dots\dots$ $761 + 7 = \dots\dots\dots$

$278 - 5 = \dots\dots\dots$ $679 - 4 = \dots\dots\dots$ $689 - 7 = \dots\dots\dots$

17. Koolis oli sügisel 252 õpilast. Oktoobris tuli juurde 6 õpilast ja detsembris lahkus 4 õpilast. Mitu õpilast on nüüd koolis?

18. Naaberkoolis oli sügisel 127 õpilast. Neist lahkus esimese poolaasta jooksul 7 õpilast ja tuli juurde 5 õpilast. Mitu õpilast on koolis teise poolaasta algul?

19. Koolis on 167 õpilast. Vahetunniks läksid kõik õpilased kooliõuele, välja arvatud 5 korrapidajat. Mitu õpilast on õues?

20. $367 + 3 = \dots$ $601 + 9 = \dots$ $426 + 4 = \dots$

$450 - 2 = \dots$ $840 - 7 = \dots$ $250 - 8 = \dots$

$242 + 8 = \dots$ $685 + 5 = \dots$ $543 + 7 = \dots$

$890 - 7 = \dots$ $240 - 8 = \dots$ $430 - 1 = \dots$

21. $275 + \dots = 280$ $410 - \dots = 403$ $378 + \dots = 380$

$485 + \dots = 490$ $560 - \dots = 552$ $790 - \dots = 783$

$712 + \dots = 720$ $820 - \dots = 816$ $397 + \dots = 400$

$807 + \dots = 810$ $500 - \dots = 494$ $300 - \dots = 297$

22.	$953 + 7 = \dots\dots\dots$	$472 + 8 = \dots\dots\dots$	$827 + 3 = \dots\dots\dots$
	$230 - 5 = \dots\dots\dots$	$790 - 8 = \dots\dots\dots$	$760 - 9 = \dots\dots\dots$
	$464 + 6 = \dots\dots\dots$	$584 + 6 = \dots\dots\dots$	$395 + 5 = \dots\dots\dots$
	$390 - 6 = \dots\dots\dots$	$280 - 3 = \dots\dots\dots$	$540 - 5 = \dots\dots\dots$

23. Pargis kasvas 361 puud. Sinna istutati juurde 9 puud ja saeti maha 3 vigast puud. Mitu puud on nüüd pargis?

.....

.....

24. Kolhoosi farmis olevate vasikate arv x on suurem kui 180, kuid väiksem kui 190. Kirjuta need andmed võrratuste abil ja leia muutuja x väärtuste hulk.

.....

.....

25. Raamatukogust iga päev laenutatavate raamatute arv a on harilikult suurem kui 250, kuid väiksem kui 300. Kirjuta need andmed võrratuste abil.

.....

.....

26.	$27 + 5 = \dots\dots\dots$	$15 - 8 = \dots\dots\dots$	$64 + 8 = \dots\dots\dots$
	$627 + 5 = \dots\dots\dots$	$615 - 8 = \dots\dots\dots$	$364 + 8 = \dots\dots\dots$
	$45 + 7 = \dots\dots\dots$	$51 - 3 = \dots\dots\dots$	$26 + 8 = \dots\dots\dots$
	$845 + 7 = \dots\dots\dots$	$251 - 3 = \dots\dots\dots$	$426 + 8 = \dots\dots\dots$

27. $167 + 7 = \dots$ $715 + 9 = \dots$ $386 + 7 = \dots$
 $982 - 4 = \dots$ $571 - 6 = \dots$ $813 - 5 = \dots$
 $364 + 8 = \dots$ $649 + 3 = \dots$ $758 + 7 = \dots$
 $594 - 5 = \dots$ $462 - 4 = \dots$ $937 - 9 = \dots$
28. $453 + 9 = \dots$ $829 + 3 = \dots$ $767 + 4 = \dots$
 $681 - 7 = \dots$ $162 - 4 = \dots$ $251 - 5 = \dots$
 $378 + 6 = \dots$ $546 + 9 = \dots$ $679 + 5 = \dots$
 $234 - 5 = \dots$ $915 - 7 = \dots$ $483 - 8 = \dots$
29. Vabrikus töötab 125 meest, naisi aga 8 võrra rohkem. Mitu naist töötab selles vabrikus?
.....
30. Vabrikus töötas 456 töolist. Sinna võeti juurde 7 töolist. Mitu töolist töötab nüüd selles vabrikus?
.....
31. Vabrikus on 382 töolist. Haiguse tõttu puudub töölt 7 töolist. Mitu töolist on tööl?
.....
32. $197 + 3 = \dots$ $791 + 9 = \dots$ $592 + 8 = \dots$
 $600 - 7 = \dots$ $500 - 3 = \dots$ $800 - 4 = \dots$
 $992 + 8 = \dots$ $394 + 6 = \dots$ $497 + 3 = \dots$
 $500 - 8 = \dots$ $200 - 9 = \dots$ $700 - 1 = \dots$

33. $99 + 7 = \dots\dots\dots$	$298 + 2 = \dots\dots\dots$	$693 + \dots\dots\dots = 700$
$199 + 7 = \dots\dots\dots$	$298 + 5 = \dots\dots\dots$	$693 + \dots\dots\dots = 702$
$598 + 5 = \dots\dots\dots$	$298 + 7 = \dots\dots\dots$	$393 + \dots\dots\dots = 402$
$898 + 5 = \dots\dots\dots$	$397 + 6 = \dots\dots\dots$	$493 + \dots\dots\dots = 501$

34. $499 + 3 = \dots\dots\dots$	$297 + 8 = \dots\dots\dots$	$199 + 7 = \dots\dots\dots$
$602 - 4 = \dots\dots\dots$	$305 - 7 = \dots\dots\dots$	$402 - 6 = \dots\dots\dots$
$198 + 5 = \dots\dots\dots$	$398 + 4 = \dots\dots\dots$	$897 + 8 = \dots\dots\dots$
$504 - 6 = \dots\dots\dots$	$601 - 3 = \dots\dots\dots$	$503 - 9 = \dots\dots\dots$

35. $600 + 96 + 8 = \dots\dots\dots$	$503 + 100 - 6 = \dots\dots\dots$
$507 - 6 - 5 = \dots\dots\dots$	$835 - 32 - 7 = \dots\dots\dots$
$300 + 95 + 7 = \dots\dots\dots$	$154 + 50 - 5 = \dots\dots\dots$
$722 - 21 - 4 = \dots\dots\dots$	$428 - 28 - 9 = \dots\dots\dots$

36. Ühes hunnikus on 306 tellist, teises hunnikus 9 tellist vähem. Teises hunnikus on ..... tellist.

.....

37. Ühes virnas on 298 põrandalauda, teises virnas 7 lauda rohkem. Teises virnas on ..... lauda.

.....

38. Kui $498 + x = 503$, siis $x = \dots\dots\dots$

39. $680 - 500 = \dots\dots\dots$ $980 - 40 = \dots\dots\dots$ $590 - 80 = \dots\dots\dots$

$370 - 60 = \dots\dots\dots$ $830 + 60 = \dots\dots\dots$ $280 - 60 = \dots\dots\dots$

$460 + 30 = \dots\dots\dots$ $770 - 50 = \dots\dots\dots$ $370 + 20 = \dots\dots\dots$

$730 + 40 = \dots\dots\dots$ $620 + 70 = \dots\dots\dots$ $940 + 50 = \dots\dots\dots$

40. $610 + 50 = \dots\dots\dots$ $840 + 30 = \dots\dots\dots$ $120 + 50 = \dots\dots\dots$

$580 - 40 = \dots\dots\dots$ $460 - 20 = \dots\dots\dots$ $370 - 70 = \dots\dots\dots$

$720 + 80 = \dots\dots\dots$ $960 + 40 = \dots\dots\dots$ $630 + 70 = \dots\dots\dots$

$200 - 40 = \dots\dots\dots$ $680 - 70 = \dots\dots\dots$ $530 - 30 = \dots\dots\dots$

41. $740 + 60 = \dots\dots\dots$ $110 + 90 = \dots\dots\dots$ $340 + 60 = \dots\dots\dots$

$600 - 20 = \dots\dots\dots$ $700 - 60 = \dots\dots\dots$ $500 - 30 = \dots\dots\dots$

$850 + 50 = \dots\dots\dots$ $370 + 30 = \dots\dots\dots$ $480 + 20 = \dots\dots\dots$

$800 - 70 = \dots\dots\dots$ $900 - 90 = \dots\dots\dots$ $800 - 80 = \dots\dots\dots$

42. $450 + 40 - 80 = \dots\dots\dots$ $120 + 2 \cdot 25 = \dots\dots\dots$

$140 + 30 - 60 = \dots\dots\dots$ $490 - 35 \cdot 2 = \dots\dots\dots$

$630 + 40 - 70 = \dots\dots\dots$ $220 + 8 \cdot 10 = \dots\dots\dots$

$310 + 50 - 30 = \dots\dots\dots$ $670 - 5 \cdot 14 = \dots\dots\dots$

43. Koolis on 390 poissi .Tütarlapsi on koolis 10 võrra rohkem.
Selles koolis on ..... tütarlast.

.....

44. Kooli sööklas on 180 istekohta. Neist on 30 kohta veel tühjad. Seistes söövad 6 õpilast. Mitu sööjat on sööklas?

---

45. $280 + 70 = \dots\dots\dots$ $670 + 40 = \dots\dots\dots$ $760 + 60 = \dots\dots\dots$

$360 + 80 = \dots\dots\dots$ $550 + 70 = \dots\dots\dots$ $520 + 90 = \dots\dots\dots$

$470 + 40 = \dots\dots\dots$ $290 + 60 = \dots\dots\dots$ $630 + 80 = \dots\dots\dots$

$640 + 90 = \dots\dots\dots$ $650 + 80 = \dots\dots\dots$ $530 + 90 = \dots\dots\dots$

46. $360 - 80 = \dots\dots\dots$ $820 - 60 = \dots\dots\dots$ $780 - 90 = \dots\dots\dots$

$220 - 30 = \dots\dots\dots$ $710 - 40 = \dots\dots\dots$ $950 - 80 = \dots\dots\dots$

$840 - 70 = \dots\dots\dots$ $540 - 60 = \dots\dots\dots$ $830 - 50 = \dots\dots\dots$

$420 - 50 = \dots\dots\dots$ $440 - 50 = \dots\dots\dots$ $310 - 20 = \dots\dots\dots$

47. $280 + 80 = \dots\dots\dots$ $270 + 60 = \dots\dots\dots$ $460 + 90 = \dots\dots\dots$

$830 - 70 = \dots\dots\dots$ $820 - 40 = \dots\dots\dots$ $520 - 50 = \dots\dots\dots$

$580 + 70 = \dots\dots\dots$ $560 + 80 = \dots\dots\dots$ $580 + 80 = \dots\dots\dots$

$430 - 90 = \dots\dots\dots$ $440 - 70 = \dots\dots\dots$ $970 - 90 = \dots\dots\dots$

48. Parki istutati 340 puud. Neist 90 olid kased, ülejäänud kõik pärnad. Parki istutati ..... pärna.

---

49. Asulas on 160 puumaja ja 70 kivimaja. Seal on kokku ..... maja.

---

55. Viljalaos oli 285 kotti rukkeid. Sinna toodi juurde veel 2 autokoormat rukkeid, kummaski koormas 40 kotti. Mitu kotti on nüüd viljalaos rukkeid?

.....

.....

56. Vagunis oli 215 kotti nisu. Sealt viidi ära 3 autokoormat nisu, iga koormaga 30 kotti. Mitu kotti nisu jäi vagunisse?

.....

.....

57. Viljalaos oli 348 kotti nisu. Sinna toodi juurde 2 autokoormat nisu, kummagi koormaga 45 kotti. Mitu kotti nisu on nüüd laos?

.....

.....

58. $890 + 100 = \dots\dots\dots$ $240 + 500 = \dots\dots\dots$ $370 + 400 = \dots\dots\dots$

$560 - 200 = \dots\dots\dots$ $840 - 300 = \dots\dots\dots$ $780 - 400 = \dots\dots\dots$

$320 + 600 = \dots\dots\dots$ $290 + 500 = \dots\dots\dots$ $240 + 700 = \dots\dots\dots$

$980 - 400 = \dots\dots\dots$ $370 - 200 = \dots\dots\dots$ $970 - 600 = \dots\dots\dots$

59. $541 - 400 = \dots\dots\dots$ $655 + 300 = \dots\dots\dots$ $694 + 200 = \dots\dots\dots$

$462 - 300 = \dots\dots\dots$ $783 - 600 = \dots\dots\dots$ $887 - 700 = \dots\dots\dots$

$817 + 100 = \dots\dots\dots$ $458 + 300 = \dots\dots\dots$ $455 + 500 = \dots\dots\dots$

$789 - 500 = \dots\dots\dots$ $971 - 400 = \dots\dots\dots$ $749 - 400 = \dots\dots\dots$

60. Raamatus on 245 lehekülge. Peetril on sellest loetud 70 lehekülge, Riinal aga 30 lehekülge rohkem. Mitu lehekülge on Riinal veel lugeda?

61. Minnes oli rongis 520 sõitjat, tulles 400 sõitjat rohkem. Mitu sõitjat oli tulles?

62. Kastis oli 389 apelsini. Neist müüdi 200 apelsini. Järel on veel ..... apelsini.

63. $900 + 5 \cdot 17 - 700 = \dots$ $500 + 47 \cdot 2 - 300 = \dots$

$400 + 72 : 3 + 300 = \dots$ $200 + 54 : 3 + 600 = \dots$

$600 + 91 : 7 + 100 = \dots$ $900 + 12 \cdot 6 - 500 = \dots$

$800 - 35 \cdot 2 - 200 = \dots$ $700 + 95 : 5 + 200 = \dots$

64. Leia vahe $a - b$ väärtuste hulk, kui $a = 530$ ja muutuja b väärtuste hulk on $\{40, 50, \dots, 90\}$.

65. Leia vahe $a - b$ väärtuste hulk, kui $b = 60$ ja muutuja a väärtuste hulk on $\{130, 230, 330, \dots, 930\}$.

.....
.....
.....
.....

66. Võrdle arve, kirjutades ruudu sisse sobiv märk.

$$563 + 80 \boxed{} 723 - 70$$

$$378 - 90 \boxed{} 218 + 60$$

$$804 - 60 \boxed{} 674 + 90$$

$$145 + 90 \boxed{} 315 - 80$$

67. Kirjuta igasse ritta neli sobivat arvu. Selleks uuri esmalt, kuidas rida on koostatud.

a) 230, 290, 350, ..., ..., ..., ..., 650.

b) 970, 940, 910, ..., ..., ..., ..., 760

c) 150, 200, 230, 280, 310, ..., ..., ..., 520.

d) 80, 170, 230, 320, 380, ..., ..., ..., 770.

e) 250, 300, 380, 430, 510, ..., ..., ..., 820.

f) 900, 820, 760, 680, 620, ..., ..., ..., 260.

LIIDAME KIRJALIKULT.

1. 36	58	43	33	26	67
<u>+43</u>	<u>+31</u>	<u>+24</u>	<u>+62</u>	<u>+42</u>	<u>+12</u>
.....	.....	.....	.....	.....	.....

2. 54	21	33	43	41	12
32	45	12	14	36	64
<u>13</u>	<u>12</u>	<u>42</u>	<u>22</u>	<u>22</u>	<u>23</u>
.....	.....	.....	.....	.....	.....

3. 14	31	12	24	31	12
41	24	35	13	27	32
22	22	41	12	10	21
<u>12</u>	<u>21</u>	<u>11</u>	<u>30</u>	<u>21</u>	<u>24</u>
.....	.....	.....	.....	.....	.....

Arvuta siin!

4. Ene ostis võid 34 kopika eest, vorsti 32 kop. eest ja juustu 23 kop. eest. Kokku

tuli tal tasuda .....

5. Ene luges esmaspäeval 13 lehekülge, teisipäeval 21 lehekülge ja kolmapäeval 24 lehekülge. Kokku luges ta kolme päevaga

..... lehekülge.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Ene raamatukogus on ühel riiulil 13 raamatut, teisel riiulil 11 raamatut, kolmandal riiulil 4 raamatut rohkem kui teisel.

Ene raamatukogus on kokku .....
raamatut.

7. Arvuta ja kontrolli tulemust.

128	442	812	605	902	812
+811	+425	+136	+334	+91	+73
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
.....	.....	.....	.....	.....	.....

65	305	204	352	640	520
+523	+103	+324	+407	+230	+309
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
.....	.....	.....	.....	.....	.....

523	456	225	236	814	762
+371	+233	+654	+562	+141	+235
<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
.....	.....	.....	.....	.....	.....

10. Täida tabeli tühjad kohad, liites esimese veeru iga arvuga esimese rea iga arv.

+	645	546	564	456	465
132					
213					
231					
321					
312					

$$\begin{array}{r} 132 \\ +645 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 132 \\ +546 \\ \hline \end{array}$$

11. Aastas on ..... päeva; aasta algusest kuni 1. märtsini (viimane kaasa arvamata) on ..... päeva.
12. Mitu päeva on 1. märtsist 1. juunini?
- .....

13. Suvekuud on juuni, juuli ja august. Mitu päeva see on?
- .....

14. Missugune kuupäev oleks 10 päeva pärast, kui täna oleks

1. september? .....

15. mai? .....

24. aprill? .....

21. juuni? .....

15. Missugune kuupäev on, kui 15. septembrist on möödunud 15 päeva? 40 päeva? 65 päeva?

.....

16. Mitu päeva on 15. märtsist 26. maini (viimane kaasa arvamata)?

.....

17. Mitu päeva on aasta algusest sinu sünnipäevani?

.....

18. Mitu päeva on aasta algusest sinu ema sünnipäevani?

.....

19. Mitu päeva on jüripäevast (23. IV) jaanipäevani (24. VI)?
mitu jaanipäevast mihklipäevani (29. IX)?

.....

LAHUTAME KIRJALIKULT.

1.	478	535	273	336	988
	—223	—124	—142	—104	—744
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	.....	.....	.....	.....	.....

2.	717	816	928	817	518
	—205	—404	—708	—305	—407
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	.....	.....	.....	.....	.....

3.	498	689	865	728	963
	<u>-278</u>	<u>-429</u>	<u>-625</u>	<u>-224</u>	<u>-662</u>
	.....	.....	.....	.....	.....

4.	853	436	596	908	807
	<u>-252</u>	<u>-236</u>	<u>-396</u>	<u>-206</u>	<u>-207</u>
	.....	.....	.....	.....	.....

5.	888	857	680	568	897
	<u>-541</u>	<u>-300</u>	<u>-450</u>	<u>-250</u>	<u>-407</u>
	.....	.....	.....	.....	.....

Arvuta siin!

6. Linnas on 587 puumaja, kivimaju aga 277 võrra vähem. Mitu maja on selles

linnas? .....

7. Mitu päeva on 1. detsembril aastast juba möödas? .....

8. Mitu päeva on jaanuaris ja veebruaris kokku? Mitu päeva on ülejäänud kuudes kokku? .....

9. Praegu on: Ööpäeva algusest on möödunud:
 kell 7 hommikul ..... tundi
 „ 9 õhtul ..... „
 „ 11 päeval ..... „
 „ 11 öösel ..... „

10. Ööpäeva algusest on möödunud: Siis on:
 8 tundi kell 8
 10 „ ..... „
 13 „ ..... „
 20 „ ..... „
 23 „ ..... „

11. Ööpäeva algusest on möödunud: Siis on:
 5 tundi 15 min. kell 5.15
 7 „ 20 „ ..... „
 12 „ 45 „ ..... „
 17 „ 35 „ ..... „
 21 „ 50 „ ..... „

12. Kell on 8.20, ööpäeva algusest on möödunud 8 tundi 20 min.
 „ „ 10.40 „ „ „ „ ..... „
 „ „ 13.25 „ „ „ „ ..... „
 „ „ 23.55 „ „ „ „ ..... „

13. Arvuta peast, kui palju aega on möödunud:

kella 3.45 kuni 4.05 ..... kella 23.45 kuni 0.15 .....

„ 8.40 „ 9.25 ..... „ 0.56 „ 1.06 .....

„ 7.57 „ 8.10 ..... „ 18.14 „ 19.11 .....

„ 9.43 „ 10.20 ..... „ 22.05 „ 23.45 .....

14. Arvuta peast, mitu tundi ja minutit on möödunud ühest antud kellaajast teiseni.

21.00 kuni 0.25 ..... 1.50 kuni 7.46 .....

2.00 „ 11.55 ..... 9.23 „ 12.29 .....

18.00 „ 22.17 ..... 0.44 „ 3.02 .....

1.00 „ 5.56 ..... 5.09 „ 8.35 .....

15. Arvuta kirjalikult, kui palju aega on möödunud

a) kella 6.37 kuni 13.49   c) kella 18.58 kuni 23.59

b) „ 14.26 „ 21.37   d) „ 5.09 „ 8.35

16. Rong väljub Tallinnast kell 7.05 ja jõuab Riiga kell 13.40.

Ta on teel .....

17. Rong väljub Tallinnast kell 18.14 ja jõuab Narva kell 21.17.

Ta on teel .....

18.   318   539   256   127   445   238
      +268   +127   +419   +636   +345   +508

-----

19.   357   416   349   428   256   127
      +239   +176   +126   +238   +506   +754

-----

20.   564   36   359   625   409   567
      +218   +827   +136   +49   +328   +325

-----

21.   304   527   423   702   621   206
      +206   +303   +235   +138   +139   +307

-----

22.   408   317   406   529   246   357
      +209   +408   +239   +247   +348   +229

-----

23. Raamatukapis on 248 raamatut, lugejate käes on 127 raamatut. Kui kõik raamatud oleksid kohal, siis oleks kapis ..... raamatut.

24. Metsalangil kasvab 236 mändi. Kuuski kasvab seal 128 võrra rohkem kui mände. Mitu kuuske ja mändi kasvab seal kokku?

25.	536	368	653	715	555	285
	<u>+224</u>	<u>+112</u>	<u>+127</u>	<u>+145</u>	<u>+325</u>	<u>+135</u>

26.	272	363	524	612	754	374
	<u>+ 36</u>	<u>+ 42</u>	<u>+256</u>	<u>+ 96</u>	<u>+ 53</u>	<u>+234</u>

27.	163	346	452	523	624	572
	<u>+142</u>	<u>+263</u>	<u>+356</u>	<u>+277</u>	<u>+182</u>	<u>+237</u>

28.	343	265	276	685	731	578
	<u>+ 57</u>	<u>+ 35</u>	<u>+328</u>	<u>+118</u>	<u>+169</u>	<u>+122</u>

29.	285	374	468	683	791	574
	+136	+236	+374	+228	+109	+128
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	.....	.....	.....	.....	.....	.....

Arvuta siin!

30. Haug kaalub 508 g, ahven 347 g. Kokku-
kaaluvad nad ..... grammi.

31. Raamatukogu tellis ajalehti 138 rbl. eest
ja ajakirju 279 rbl. eest. Raamatuid tel-
liti nii suure summa eest kui ajalehti ja
ajakirju kokku. Raamatukogu kulutas
kirjanduse ostmiseks ..... rbl.

32.	203	354	149	283	158
	399	209	236	262	279
	246	370	285	358	463
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	.....	.....	.....	.....	.....

33.	125	316	84	9	105
	57	119	307	98	179
	214	87	195	216	57
	8	296	99	27	219
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	.....	.....	.....	.....	.....

34.	276	102	316	149	191
	38	64	5	35	59
	107	295	127	281	183
	9	3	98	6	7
	<u>314</u>	<u>368</u>	<u>249</u>	<u>104</u>	<u>46</u>
	.....	.....	.....	.....	.....

Arvuta siin!

35. Ajalehekioskist müüdi päeva jooksul «Noorte Häält» 279 numbrit, «Rahva Häält» 89 numbrit rohkem ja «Õhtulehte» 168 numbrit. Kui palju müüdi neid ajalehti päeva jooksul kokku?

36. Kui $250 + x = 310$, siis $x =$ .....

37.	480	360	540	670	960	370
	—9	—8	—27	—35	—28	—106
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	.....	.....	.....	.....	.....	.....

38.	870	640	860	750	275	346
	—107	—239	—425	—238	—128	—129
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	.....	.....	.....	.....	.....	.....

39.	573	656	892	464	552	671
	—38	—29	—65	—207	—308	—256
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	.....	.....	.....	.....	.....	.....

40.	465	972	286	397	748	861
	—429	—746	—38	—127	—419	—528
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	.....	.....	.....	.....	.....	.....

Arvuta siin!

41. Oktoobri-, novembri- ja detsembrikuu jooksul remonditi 471 traktorit: oktoobris 125 traktorit ja novembris 21 traktorit rohkem kui oktoobris. Mitu traktorit remonditi detsembris?

42. Traktorijuhtide kursustel õppis 255 meest ja naist. Neist lõpetas kursuse 68 meest ja 69 naist, kuna teised jätkasid õppimist. Mitu kursuslast jätkas õppimist?

43.	605	806	902	708	606	801
	—71	—85	—31	—57	—43	—61
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	.....	.....	.....	.....	.....	.....

44.	607	405	709	508	807	706
	—184	—272	—395	—333	—281	—375
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	.....	.....	.....	.....	.....	.....

45.	336	427	549	758	837	918
	<u>-154</u>	<u>-283</u>	<u>-173</u>	<u>-495</u>	<u>-662</u>	<u>-665</u>

46.	457	749	235	233	649	134
	<u>+348</u>	<u>+172</u>	<u>+487</u>	<u>+478</u>	<u>+256</u>	<u>+576</u>

Arvuta siin!

47. Riidevabrikus valmistati kahe päevaga kokku 825 m riiet. Esimesel päeval valmistati 432 m riiet, teisel päeval .....

48. Riidevabrikus valmistati kolme päevaga kokku 938 m riiet. Esimesel päeval valmistati 315 m riiet, teisel päeval 270 m ja kolmandal päeval .....

49. Kaupluses on maasika-, vaarika- ja karusmarjakeedist kokku 729 purki. Maasikakeedist on 212 purki, vaarikakeedist 254 purki ja karusmarjakeedist ..... purki.

50.	763	956	472	843	583	692
	<u>-247</u>	<u>-518</u>	<u>-136</u>	<u>-625</u>	<u>-359</u>	<u>-237</u>

51.	951	782	456	874	552	391
	<u>-785</u>	<u>-403</u>	<u>-128</u>	<u>-326</u>	<u>-205</u>	<u>-157</u>

52.	383	988	263	747	274	746
	<u>+435</u>	<u>-193</u>	<u>+56</u>	<u>-385</u>	<u>+156</u>	<u>-375</u>

53.	182	624	386	857	472	529
	<u>+538</u>	<u>-473</u>	<u>+147</u>	<u>-248</u>	<u>+165</u>	<u>-376</u>

Arvuta siin!

54. Tallinn—Paldiski rong väljub Tallinnast
kell 5.52 ja saabub Paldiskisse kell 7.16.

Rong on teel .....

55. Rong väljub Haapsalust kell 6.48 ja saa-
bub Tallinnasse kell 9.21. Sõitmiseks

kulub seega .....

56. Jaak läks suusatama kell 10.50 ja jõudis
koju tagasi kell 12.20. Ta suusatas .....

$$\begin{array}{r}
 57. \quad 500 \quad 700 \quad 300 \quad 600 \quad 1000 \quad 800 \\
 \underline{-285} \quad \underline{-378} \quad \underline{-146} \quad \underline{-427} \quad \underline{-595} \quad \underline{-412}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 58. \quad 400 \quad 900 \quad 500 \quad 200 \quad 700 \quad 300 \\
 \underline{-284} \quad \underline{-672} \quad \underline{-333} \quad \underline{-126} \quad \underline{-452} \quad \underline{-183}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 59. \quad 603 \quad 802 \quad 505 \quad 902 \quad 402 \quad 503 \\
 \underline{-263} \quad \underline{-642} \quad \underline{-178} \quad \underline{-554} \quad \underline{-178} \quad \underline{-256}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 60. \quad 304 \quad 405 \quad 704 \quad 602 \quad 801 \quad 703 \\
 \underline{-148} \quad \underline{-236} \quad \underline{-427} \quad \underline{-284} \quad \underline{-565} \quad \underline{-59}
 \end{array}$$

61. Arvuta rongi sõiduaeg rongi väljumisaja ja saabumisaja järgi.

Väljumisaeg	6.26	20.43	10.45	7.05	6.56
Saabumisaeg	8.12	23.43	13.16	23.00	22.40
Sõiduaeg					

Arvuta siin!

62.	756	923	460	672	830	513
	<u>-489</u>	<u>-235</u>	<u>-196</u>	<u>-488</u>	<u>-669</u>	<u>-357</u>

63.	912	731	823	641	534	953
	<u>-734</u>	<u>-645</u>	<u>-645</u>	<u>-363</u>	<u>-186</u>	<u>-279</u>

64.	455	340	524	912	635	453
	<u>-97</u>	<u>-162</u>	<u>-256</u>	<u>-87</u>	<u>-396</u>	<u>-85</u>

65.	422	813	634	820	743	552
	<u>-148</u>	<u>-574</u>	<u>-468</u>	<u>-176</u>	<u>-367</u>	<u>-194</u>

Arvuta siin!

66. Köitekojal oli vaja kolme päevaga kõita 625 raamatut. Esimesel päeval köideti 215 raamatut, teisel päeval 48 raamatut rohkem. Mitu raamatut jäi kõita kolmandaks päevaks?

67. Rahvamaja raamatukogu sai kolm pakki raamatuid, kokku 723 raamatut. Ühes pakis oli 264 raamatut, teises pakis 37 raamatut vähem. Mitu raamatut oli kolmandas pakis?

.....
 .....
 .....

KUIDAS MUUTUB SUMMA, KUIDAS VAHE?

1. Suurenda tabelis liidetava a väärtust järjest 10 võrra, arvuta summa ja pane tähele, kuidas summa muutus.

a	230	240				
b	50	50	50	50	50	50
a + b						

Kui üks liidetav suureneb 10 võrra ja teine liidetav ei muutu, siis summa ..... võrra.

2. Suurenda tabelis liidetava b väärtust järjest 20 võrra, arvuta summa ja pane tähele, kuidas summa muutus.

a	130	130	130	130	130	130
b	60					
a + b						

Kui üks liidetav suureneb ..... võrra ja teine liidetav ei muutu, siis summa ..... võrra.

3. Vähenda tabelis liidetava a väärtust järjest 30 võrra, jättes liidetava b endiseks, arvuta summa ja pane tähele, kuidas see muutus.

a	480					
b	120					
a + b						

Kui üks liidetav väheneb ..... võrra ja teine liidetav ei muutu, siis summa ..... võrra.

4. Leia, kuidas muutub summa järgmise tabeli andmeil.

Esimese liidetava muutumine	Teise liidetava muutumine	Summa muutumine
suureneb 25 võrra	ei muutu	.....
suureneb 230 võrra	ei muutu	.....
väheneb 135 võrra	ei muutu	.....
ei muutu	suureneb 9 võrra	.....
ei muutu	väheneb 37 võrra	.....

5. Leia, kuidas muutub summa, kui mõlemad liidetavad muutuvad.

Esimese liidetava muutumine	Teise liidetava muutumine	Summa muutumine
suureneb 20 võrra	suureneb 5 võrra	.....
suureneb 70 võrra	suureneb 30 võrra	.....
suureneb 50 võrra	väheneb 40 võrra	.....
suureneb 10 võrra	väheneb 30 võrra	.....
suureneb 8 võrra	väheneb 8 võrra	.....
väheneb 25 võrra	suureneb 30 võrra	.....
väheneb 60 võrra	suureneb 48 võrra	.....
väheneb 17 võrra	suureneb 17 võrra	.....
väheneb 35 võrra	väheneb 45 võrra	.....

6. Kahe arvu summa on 350. Leia uus summa, kui esimest liidetavat suurendati 50 võrra, teist aga vähendati 30 võrra.
- .....

7. Võrreldes liidetavaid otsusta, kumb summa on suurem, ja kirjuta oma otsus selleks jäetud lünka märkide $>$, $<$, $=$ abil.

$564 + 387$	.....	$564 + 397$		$247 + 392$	.....	$253 + 392$
$264 + 578$	.....	$262 + 578$		$196 + 693$	.....	$196 + 673$
$375 + 480$	.....	$377 + 478$		$824 + 117$	.....	$820 + 121$
$360 + 278$	.....	$460 + 178$		$260 + 480$	.....	$160 + 680$

8. Uuri, kuidas on järgmistes summates üht liidetavat muudetud, ja muuda teist liidetavat nii, et summa ei muutuks.

$$245 + 387 = 250 + \dots \qquad 396 + 478 = 400 + \dots$$

$$276 + 468 = 270 + \dots \qquad 367 + 286 = 363 + \dots$$

$$468 + 295 = \dots + 300 \qquad 634 + 275 = \dots + 279$$

$$666 + 284 = \dots + 244 \qquad 385 + 578 = \dots + 278$$

9. Leia tabelis puuduvad arvud, kirjutades need vastavasse lünka.

Esimene liidetav	Teine liidetav	Summa
a	b	370
a + 30	b	.....
a	b - 50	.....
a + 40	b + 60	.....
a - 25	b - 15	.....
a - 20	b + 30	.....
.....	b + 17	370
a - 20	.....	300

10. Suurenda tabelis antud vähendatava a väärtust järjest 20 võrra, arvuta vahe ja pane tähele, kuidas vahe muutub.

a	300	320				
b	140	140	140	140	140	140
a — b						

Kui vähendatav suureneb 20 võrra ja vähendaja ei muutu, siis vahe ..... võrra.

11. Suurenda tabelis antud vähendaja b väärtust järjest 30 võrra, arvuta vahe ja pane tähele, kuidas vahe muutub.

a	480	480	480	480	480	480
b	110					
a — b						

Kui vähendatav ei muutu ja vähendaja suureneb ..... võrra, siis vahe ..... võrra.

12. Kui vähendatavat vähendada 15 võrra, siis vahe .....

Kui vähendajat vähendada 10 võrra, siis vahe .....

Kui vähendajat suurendada 14 võrra, siis vahe .....

Kui vähendatavat suurendada 8 võrra, siis vahe .....

Kui vähendatavat suurendada mingi arvu võrra ja vähendaja ei muutu, siis vahe .....

Kui vähendaja suureneb mingi arvu võrra ja vähendatav ei muutu, siis vahe .....

13. Leia, kuidas muutub vahe järgmise tabeli andmeil.

Vähendatava muutumine	Vähendaja muutumine	Vahe muutumine
suureneb 15 võrra	ei muutu	.....
ei muutu	suureneb 7 võrra	.....
ei muutu	väheneb 28 võrra	.....
suureneb 30 võrra	suureneb 10 võrra	.....
suureneb 25 võrra	suureneb 25 võrra	.....
väheneb 85 võrra	väheneb 85 võrra	.....
väheneb 70 võrra	suureneb 30 võrra	.....
väheneb 35 võrra	suureneb 35 võrra	.....
suureneb 28 võrra	väheneb 22 võrra	.....

14. Kahe arvu vahe oli 280. Leia vahed, mis saadi, kui need arvud järk-järgult muudeti tabelis antud viisil.

Vähendatav	Vähendaja	Uus vahe
suurendati 6 võrra	ei muudetud	.....
vähendati 26 võrra	ei muudetud	.....
vähendati 34 võrra	vähendati 34 võrra	.....
suurendati 10 võrra	vähendati 10 võrra	.....
vähendati 7 võrra	suurendati 7 võrra	.....
suurendati 9 võrra	suurendati 9 võrra	.....
vähendati 32 võrra	suurendati 8 võrra	.....
ei muudetud	vähendati 54 võrra	.....

15. Võrreldes vähendatavaid ja vähendajaid otsusta, kumb vahe on suurem ja kirjuta oma otsus märkide $>$, $<$ ja $=$ abil selleks jäetud lünka.

648 — 397	638 — 397	574 — 283	583 — 283
319 — 188	519 — 388	734 — 367	634 — 267
450 — 185	450 — 195	387 — 195	387 — 191
370 — 284	370 — 287	956 — 695	946 — 685

16. Uuri, kuidas on järgmistes vahedes üht antud arvudest muudetud, ja muuda teist antud arvu nii, et vahe ei muutuks.

$$381 - 174 = 391 - \dots \qquad 450 - 279 = 350 - \dots$$

$$265 - 179 = \dots - 181 \qquad 478 - 269 = \dots - 219$$

$$478 - \dots = 481 - 235 \qquad 572 - \dots = 472 - 294$$

$$\dots - 529 = 834 - 509 \qquad \dots - 538 = 739 - 550$$

17. Leia tabelis puuduvad arvud, mille kohad on näidatud punktiiriga.

Vähendatav	Vähendaja	Vahe
a	b	245
a + 40	b	.....
a	b - 30	.....
a + 50	b - 10	.....
a - 18	b - 18	.....
a + 75	b + 75	.....
.....	b	260
a	.....	235

18. Arvuta teises ja kolmandas reas nõutud vahed esimeses reas antud vahede põhjal.

$$912 - 586 = 326 \quad 725 - 467 = 258 \quad 817 - 189 = 628$$

$$908 - 586 = \dots\dots\dots \quad 735 - 467 = \dots\dots\dots \quad 820 - 189 = \dots\dots\dots$$

$$912 - 566 = \dots\dots\dots \quad 725 - 497 = \dots\dots\dots \quad 817 - 191 = \dots\dots\dots$$

19. Tiit on üheksa aastat neli kuud vana. Kirjuta Tiidu vanus v aastates võrratuste abil.

.....

20. Isa vanus on 32 aastat 7 kuud. Kirjuta isa vanus aastates võrratuste abil.

.....

21. Kui ühele kaalukaussile panna kõrvits ja teisele 9 kg vihte, siis tõuseb kõrvitsapoolne kaalukauss üles. Kui aga kaalule jätta 8 kg vihte, siis vajub kõrvitsapoolne kaalukauss alla. Mida võib ütelda kõrvitsa kaalu kohta? Kirjuta kõrvitsa kaal k võrratuste abil.

.....

.....

22. Isa on emast vanem, kuid vanaemast noorem. Vanaema on 62-aastane, ema 30-aastane. Mida võib ütelda isa vanuse kohta? Kirjuta isa vanus v võrratuste abil.

.....

.....

23. Kirjuta iga punkti kohale puuduv number.

$\begin{array}{r} 3 \ . \ 7 \\ + 2 \ 6 \ . \\ \hline 5 \ 8 \ 9 \end{array}$	$\begin{array}{r} 5 \ 4 \ . \\ + \ . \ 2 \ 3 \\ \hline 8 \ . \ 7 \end{array}$	$\begin{array}{r} 7 \ . \ 6 \\ - 2 \ 1 \ . \\ \hline \ . \ 6 \ 2 \end{array}$	$\begin{array}{r} \ . \ 3 \ . \\ - 2 \ . \ 4 \\ \hline 7 \ 1 \ 3 \end{array}$

LIIDAME JA LAHUTAME NIMEGA ARVE.

- 1. 4 rbl. 25 kop. + 3 rbl. 50 kop. = ... rbl. .... kop.
- 6 rbl. 78 kop. - 2 rbl. 45 kop. = ...
- 2 rbl. 60 kop. + 1 rbl. 40 kop. = ...
- 5 rbl. 30 kop. - 2 rbl. 50 kop. = ...
- 7 rbl. 10 kop. + 3 rbl. 95 kop. = ...

- 2. 4 rbl. 18 kop. - 1 rbl. 52 kop. = ...
- 3 rbl. 67 kop. - 2 rbl. 80 kop. = ...
- 9 rbl. 35 kop. - 5 rbl. 75 kop. = ...
- 6 rbl. 67 kop. - 2 rbl. 86 kop. = ...
- 8 rbl. 68 kop. - 5 rbl. 78 kop. = ...

- 3. 3 rbl. 75 kop. + 8 rbl. 87 kop. = ...
- 7 rbl. - 5 rbl. 68 kop. = ...
- 6 rbl. 57 kop. + 9 rbl. 76 kop. = ...
- 9 rbl. 25 kop. - 3 rbl. 35 kop. = ...
- 10 rbl. - 7 rbl. 38 kop. = ...

4. Andole osteti müts, mis maksab 3 rbl. 25 kop., ja kindad, mis maksid 75 kop. vähem. Kui palju maksti mütsi ja kindaste eest kokku?

.....
.....

5. Ema ostis vorsti ja suhkrut, makstes ostu eest 3 rbl 40 kop.

Suhkur maksis 82 kop. Vorst maksis .....

6. $2 \text{ m } 68 \text{ cm} + 4 \text{ m } 75 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ m } \dots\dots\dots \text{ cm}$

$9 \text{ m } 78 \text{ cm} + 6 \text{ m } 67 \text{ cm} = \dots\dots\dots$

$4 \text{ m } 39 \text{ cm} + 7 \text{ m } 73 \text{ cm} = \dots\dots\dots$

$8 \text{ m } 87 \text{ cm} + 5 \text{ m } 49 \text{ cm} = \dots\dots\dots$

7. $7 \text{ m } 37 \text{ cm} - 4 \text{ m } 78 \text{ cm} = \dots\dots\dots$

$6 \text{ m } 58 \text{ cm} - 3 \text{ m } 63 \text{ cm} = \dots\dots\dots$

$10 \text{ m} - 6 \text{ m } 78 \text{ cm} = \dots\dots\dots$

$14 \text{ m} - 5 \text{ m } 7 \text{ cm} = \dots\dots\dots$

8.	$1 \text{ m } 83 \text{ cm}$	$3 \text{ m } 47 \text{ cm}$	$2 \text{ m } 88 \text{ cm}$	$13 \text{ m } 45 \text{ cm}$
	$4 \text{ m } 38 \text{ cm}$	94 cm	$1 \text{ m } 54 \text{ cm}$	$2 \text{ m } 62 \text{ cm}$
	69 cm	$2 \text{ m } 68 \text{ cm}$	$8 \text{ m } 67 \text{ cm}$	$9 \text{ m } 77 \text{ cm}$

9. Isa kirjutuslaua pikkus on 1 m 47 cm ja laius 78 cm. Kui suur on laua übermõõt?

.....

10. Isa pikkus on 1 m 78 cm ja poja pikkus 94 cm. Kui palju on isa pojast pikem?

.....

11. Pildi pikkus on 67 cm ja laius 48 cm. Kui palju raamiliistu kulub sellele pildile raami valmistamiseks?

.....

12. Leia rongi saabumise kellaeg väljumise kellaaja ja sõiduaeg

Väljumise kellaeg	5.47	7.48	4.39	15.29	16.48
Sõiduaeg	8 t. 45 min.	6 t. 55 min.	10 t. 46 min.	4 t. 42 min.	3 t. 25 min.
Saabumise kellaeg					

13. Aurik väljus sadamast kell 4.50 ja jõudis teise sadamasse 15 tunni 40 minuti pärast. Aurik jõudis teise sadamasse kell .....

14. Isa lahkus kodust kell 5.45, et linna sõita. Tal kulus linnas käimiseks 13 tundi 30 minutit. Isa jõudis koju kell .....

15. Pioneerid alustasid matka kell 8.45. Matk kestis 5 tundi 35 minutit. Matk lõppes kell .....

16. Leia rongi väljumise kellaeg saabumise kellaaja ja sõiduaja järgi.

Saabumise kellaeg	15.29	12.22	9.55	20.21
Sõiduaeg	3 t. 37 min.	8 t. 35 min.	7 t. 29 min.	16 t. 45 min.
Väljumise kellaeg				

Arvuta siin!

17. Lennuk maandus kell 12.45, olles viibinud õhus 2 tundi 30 minutit. Lennuk startis kell .....

18. Isa jõudis linnast tagasi kell 19.15. Tal kulus linnas käimiseks üldse 12 tundi 45 minutit. Isa lahkus kodust kell .....

19. Tallinn—Leningradi rong jõudis Leningradi kell 22.26. Rong oli teel 5 tundi 46 minutit. Rong väljus Tallinnast kell

ÜMARDAME ARVE.

1. Ümarda arvud kümnelisteni.

$$38 \approx \dots\dots\dots 64 \approx \dots\dots\dots 57 \approx \dots\dots\dots 75 \approx \dots\dots\dots$$

$$143 \approx \dots\dots\dots 307 \approx \dots\dots\dots 425 \approx \dots\dots\dots 801 \approx \dots\dots\dots$$

$$497 \approx \dots\dots\dots 695 \approx \dots\dots\dots 804 \approx \dots\dots\dots 997 \approx \dots\dots\dots$$

2. Ümarda detsimeetriteks.

$$27 \text{ cm} \approx \dots\dots\dots \text{ dm} \quad 54 \text{ cm} \approx \dots\dots\dots \text{ dm} \quad 68 \text{ cm} \approx \dots\dots\dots \text{ dm}$$

$$364 \text{ cm} \approx \dots\dots\dots \text{ dm} \quad 877 \text{ cm} \approx \dots\dots\dots \text{ dm} \quad 485 \text{ cm} \approx \dots\dots\dots \text{ dm}$$

$$196 \text{ cm} \approx \dots\dots\dots \text{ dm} \quad 798 \text{ cm} \approx \dots\dots\dots \text{ dm} \quad 999 \text{ cm} \approx \dots\dots\dots \text{ dm}$$

3. Ümarda sentimeetriteks.

$$53 \text{ mm} \approx \dots\dots\dots \text{ cm} \quad 28 \text{ mm} \approx \dots\dots\dots \text{ cm} \quad 72 \text{ mm} \approx \dots\dots\dots \text{ cm}$$

$$248 \text{ mm} \approx \dots\dots\dots \text{ cm} \quad 123 \text{ mm} \approx \dots\dots\dots \text{ cm} \quad 488 \text{ mm} \approx \dots\dots\dots \text{ cm}$$

$$189 \text{ mm} \approx \dots\dots\dots \text{ cm} \quad 296 \text{ mm} \approx \dots\dots\dots \text{ cm} \quad 695 \text{ mm} \approx \dots\dots\dots \text{ cm}$$

4. Ümarda arvud sajalisteni.

128 $\approx$ ..... 83 $\approx$ ..... 352 $\approx$ ..... 61 $\approx$ .....

424 $\approx$ ..... 692 $\approx$ ..... 483 $\approx$ ..... 789 $\approx$ .....

312 $\approx$ ..... 849 $\approx$ ..... 850 $\approx$ ..... 964 $\approx$ .....

5. Ümarda meetriteks.

165 cm $\approx$ 2 m 79 cm $\approx$ ..... m 324 cm $\approx$ ..... m

437 cm $\approx$ ..... m 287 cm $\approx$ ..... m 688 cm $\approx$ ..... m

550 cm $\approx$ ..... m 674 cm $\approx$ ..... m 960 cm $\approx$ ..... m

6. Ümarda rubladeks.

342 kop. $\approx$ ..... rbl. 669 kop. $\approx$ ..... rbl. 88 kop. $\approx$ ..... rbl.

175 kop. $\approx$ ..... rbl. 27 kop. $\approx$ ..... rbl. 263 kop. $\approx$ ..... rbl.

50 kop. $\approx$ ..... rbl. 149 kop. $\approx$ ..... rbl. 49 kop. $\approx$ ..... rbl.

7. Ümarda antud arv esmalt ühe koha võrra, siis kahe koha võrra. Määra ümardamisel tekkinud viga. Kas arv on ümardatud ülespoole või allapoole?

138 $\approx$ 140 Viga on 2. Ümardatud on ülespoole.

138 $\approx$ 100 „ „ 38 „ „ allapoole.

474 $\approx$ ..... „ „ ..... „ „ .....

474 $\approx$ ..... „ „ ..... „ „ .....

687 $\approx$ ..... „ „ ..... „ „ .....

687 $\approx$ ..... Viga on ..... Ümardatud on.....

246 $\approx$ ..... " " ..... " " .....

246 $\approx$ ..... " " ..... " " .....

84 $\approx$ ..... " " ..... " " .....

84 $\approx$ ..... " " ..... " " .....

8. Nelinurga külgede pikkused on 3 m 42 cm, 5 m 86 cm, 4 m 25 cm ja 6 m 72 cm. Arvuta nelinurga ümbermõõt kahel viisil: esmalt antud küljepikkuste põhjal ja siis meetriteks ümardatud küljepikkuste põhjal. Kui suur on teisel viisil saadud ümbermõõdu viga?

.....
.....
.....

9. Hinda arvutamise tulemust sajalisteni ümardatud arvudega, siis arvuta ja võrdle. Näide:

$$\begin{array}{r} 298 \\ +121 \\ \hline 419 \approx 400 \end{array}$$

$$300 + 100 = 400$$

$$\begin{array}{r} 693 \\ -518 \\ \hline 175 \approx 200 \end{array}$$

$$700 - 500 = 200$$

a)
$$\begin{array}{r} 286 \\ +143 \\ \hline \end{array}$$

.....

$$\begin{array}{r} \text{b)} \quad 408 \\ \quad -275 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{c)} \quad 636 \\ \quad +285 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{d)} \quad 910 \\ \quad -584 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{e)} \quad 508 \\ \quad +199 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{f)} \quad 807 \\ \quad -455 \\ \hline \end{array}$$

10. Arvuta ligikaudne vastus peast, siis leia tulemus ja võrdle.

$$\begin{array}{r} \text{a)} \quad 592 \\ \quad +289 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 900 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{b)} \quad 962 \\ \quad -818 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{c)} \quad 725 \\ \quad +198 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{d)} \quad 732 \\ \quad -299 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} e) \quad 696 \\ + 208 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} f) \quad 984 \\ - 225 \\ \hline \end{array}$$

LAHENDAME ÜLESANDEID JA KORDAME.

Arvuta siin!

1. Kolmele koolile toodi uusi pinke. Esimene kool sai 216 pinki, teine 48 pinki rohkem kui esimene ja kolmas 69 pinki vähem kui esimene. Mitu pinki said need koolid kokku?

2. Kolme rajooni õpilaste matemaatika olümpiaadist võttis osa ühest rajoonist 152 õpilast, teisest rajoonist 49 õpilast vähem kui esimesest ja kolmandast rajoonist 78 õpilast vähem kui eelmisest kahest rajoonist kokku. Mitu õpilast võttis osa olümpiaadist?

3. Leia muutujate a, b, ja c väärtused nii, et antud neli võrdust oleksid õiged.

$$a - 41 = 842 \quad a = \dots\dots\dots$$

$$b - 53 = a \quad b = \dots\dots\dots$$

$$860 + c = b \quad c = \dots\dots\dots$$

$$c + 24 = 100$$

4. Leivaauto tõi kauplusesse 472 leiba. Eelmisest päevast oli järel 39 leiba. Öhtuks jäi müümata 27 leiba. Mitu leiba müüdi sel päeval?

5. Reedel müüdi 257 pätsi sepikut, laupäeval 46 pätsi rohkem kui reedel ja pühapäeval 59 pätsi vähem kui laupäeval. Mitu pätsi sepikut müüdi kolme päevaga kokku?

6. Reedel müüdi 325 saia, laupäeval 47 saia rohkem kui reedel ja pühapäeval 96 saia vähem kui laupäeval. Mitu saia müüdi nende kolme päevaga kokku?

7. Täida järgmise tabeli tühjad kohad.

a	b	c	$a - b$	$b - c$	$(a - b) - (b - c)$
300	37	18			
700	49	32			
500	64	37			
900	83	75			

8. Kolmes palgiparves on kokku 657 palki. Esimeses parves on 235 palki, teises 68 palki vähem. Mitu palki on kolmandas parves?

9. Pargis on kokku 867 puud. Neist on pärnasid 245 ja kaski 48 puud rohkem kui pärnasid. Kui palju on pargis muid puid?

10. Metsamajand lubas müüa 28. XII kuni 31. XII kokku 1000 näärikuuske. Neist müüdi 28. XII 185 kuuske, 29. XII 250 kuuske ja 30. XII aga 62 kuuske vähem kui kahel eelmisel päeval kokku. Mitu kuuske tuleb metsamajandil müüa 31. XII, et oma lubadust täita?

11. Täida tabeli tühjad kohad arvudega nii, et kolme arvu liitmisel saaks igas suunas ühe ja sama summa.

146		174
	153	
		160

12. Linnast A läheb linna C kaks teed: üks neist linna B kaudu ja teine otse. Otsene tee linnast A linna C on 25 km lühem kui tee läbi linna B. Linnade A ja B vahemaa on 124 km, linnade B ja C vahemaa 97 km. Kui pikk on tee linnast A läbi linnade B ja C otse tagasi linna A? Tee joonis linnade asetusest.

13. Neli linna A, B, C ja D moodustavad koos neid järjestikku ühendavate teedega nelinurga. Otsene tee linnast A linna C on 352 km, mis on 39 km lühem kui tee läbi linna B ja koguni 257 km lühem kui tee läbi linna D. Tee joonis ja arvuta, kui pikk on ringtee ABCDA.

14. Täida tabeli tühjad kohad arvudega nii, et kolme arvu liitmisel saaks igas suunas ühe ja sama summa.

302		326
332		
290		

15. Leia arvud a , b ja d nii, et

$$a + 23 = 700 \quad a = \dots\dots\dots$$

$$a - 119 = b \quad b = \dots\dots\dots$$

$$b + 99 = d \quad d = \dots\dots\dots$$

$$\text{Kontroll: } a - d = 20.$$

16. Leia igast võrratusest, kas $x > y$ või $x = y$ või $x < y$.

$$465 + x > 465 + y \quad x \dots\dots y \quad 803 - x > 803 - y \quad x \dots\dots y$$

$$150 - x < 150 - y \quad x \dots\dots y \quad x - 58 < y - 58 \quad x \dots\dots y$$

17. Leia niisugune arv a , et $a + a = a - a$.

.....

18. Leia niisugune arv x , et $x \cdot x = x : x$.

.....

19. Leia muutuja väärtuste hulk, kui need väärtused täidavad antud tingimust.

$$a < 8; \quad A = \{ \dots\dots\dots \}$$

$$17 < b < 23; \quad C = \{ \dots\dots\dots \}$$

$$187 < c < 193; \quad D = \{ \dots\dots\dots \}$$

$$250 < d < 257; \quad B = \{ \dots\dots\dots \}$$

20. Kirjuta hulk H , mille elementideks on kahe nulliga lõppevad kolmekohalised arvud.

$$H = \{ \dots\dots\dots \}$$

21. Kirjuta hulk K , mille elementideks on kolme ühesuguse numbriga kirjutatud kolmekohalised arvud.

$$K = \{ \dots \}$$

22. Kirjuta hulk L , mille elementideks on niisugused kolmekohalised arvud, mille kirjutamisel on kasutatud ainult numbreid 7 ja 8.

$$L = \{ \dots \}$$

SISUKORD

Kas õige või väär?	3
Võrdus ja võrratus	6
Hulk	9
Muutuja	12
Liitmine ja lahutamine	18
Õöpäev, tund, minut	22
Korrutamine ja jagamine	24
Pikkusmõõte	31
Ristkülik	36
Tutvume sajalistega	44
Arvutame sajalistega	46
Kolmekohalised arvud	52
Võrdleme arve	59
Pikkusmõõte	62
Raskusmõõte	65
Liidame ja lahutame peast	66
Liidame kirjalikult	79
Lahutame kirjalikult	82
Kuidas muutub summa, kuidas vahe?	95
Liidame ja lahutame nimega arve	104
Ümardame arve	108
Lahendame ülesandeid ja kordame	112

SIISUKORD

3	Kas õige või väär?
4	Võrdus ja võratus
6	Hulk
12	Muutuja
18	Lühen ja lahutamine
22	Õppete tund minut
24	Korrutamine ja jagamine
31	Pikkusmõõt
36	Keskühik
44	Tõlvumate sajalstege
46	Arvutuste sajalstege
52	Kõlmekohalised arvud
58	Võrdumise arv
62	Pikkusmõõt
65	Keskusmõõt
66	Lühene ja lahutamine peast
72	Lühene kühikult
82	Lahutamine kühikult
85	Kõhise muutub arvumise kühise kühise
92	Lühene ja lahutamine nimega arv
104	Ümardamine arv
106	Ümardamine
112	Lühene ümardamine ja kühise

Альфред Линтс. Эльмар Этверк. РАБОЧАЯ ТЕТРАДЬ ПО МАТЕМАТИКЕ ДЛЯ III КЛАССА. 1-я ТЕТРАДЬ. На эстонском языке. Издательство «Валгус», Таллин, Пярнуское шоссе, 10.

Toimetaja K. Kallaste. Kunstiline toimetaja H. Keigo. Tehniline toimetaja L. Krikmann. Korrektor S. Tünn.

Laduda antud 21. III 1969. Trükkida antud 8. VII 1969. Paber 70×84/16. Trükipoognaid 7,5. Tingtrükipoognaid 8,18. Arvestuspoognaid 3,56. Trükiarv 31 000. Tellimuse nr. 1931. Hans Heidemanni nim. Trükikoda, Tartu, Ülikooli 17/19. II.

Hind 9 kop.

A

9 kop.

Kontrolleksposiit

A417
A-29949

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00410775 3